

THEOSOFIA

Theosofische Vereniging in Nederland

Jaargang 125 - nummer 4 - december 2024

In dit nummer o.a.:

- **Zelfmoord door het modernisme**
- **Opstanding en het Lichaam van Licht**
- **De vier grote geloften van de bodhisattva**
- **Het aloude thema van de eenheid van de religies**

Vrijheid van denken

The Theosophical Society (Adyar) heeft zich wijd en zijd over de wereld verspreid en leden van alle religies zijn en worden er lid van, zonder dat ze de specifieke dogma's, leringen en geloofsovertuigingen van hun eigen geloof opgeven.

Daarom is het wenselijk het feit te benadrukken dat er geen enkele lering, geen enkele mening is, door wie ook onderwezen of gekoesterd, die in enig opzicht voor enig lid van de vereniging bindend is, dat er geen lering, mening is die niet vrijelijk door enig lid mag worden aangenomen of verworpen. Instemming met haar drie doeleinden is de enige voorwaarde voor lidmaatschap.

Geen leraar of schrijver, van H.P. Blavatsky tot nu toe, heeft enige autoriteit om zijn leringen of opvattingen op te leggen aan leden.

Elk lid heeft evenveel recht om zich te verbinden aan elke school van denken welke hij/zij wenst te kiezen, maar hij/zij heeft geen recht om die keuze aan een ander op te dringen.

Noch een kandidaat voor enig werk, noch enige stemgerechtigde kan onverkiesbaar worden gemaakt of het stemrecht verliezen wegens enige opvatting die hij/zij heeft of wegens het lid zijn van een school van denken waartoe hij/zij zou behoren.

Meningen of opvattingen geven geen recht op voorrechten en kunnen evenmin aanleiding zijn om strafmaatregelen te nemen.

De leden van de 'General Council' vragen elk lid van The Theosophical Society (Adyar) ernstig om deze fundamentele principes van de vereniging te verdedigen, te handhaven en ernaar te handelen, en ook onbevreesd zijn eigen recht te doen gelden op vrijheid van denken en van meningsuiting, binnen de grenzen van hoffelijkheid en rekening houdend met anderen.

THEOSOFIA

Jaargang 125 • nr. 4 - december 2024
Driemaandelijks tijdschrift van de
Theosofische Vereniging in Nederland

Inhoud

Redactie
Ingmar de Boer
Saskia Campert
Margreet Mantel
Marianne Plokker (hoofdred.)
Pauline van Tol

Theosofische Vereniging
in Nederland
Tolstraat 154
1074 VM Amsterdam
www.theosofie.nl

Abonnementen
Nederland - € 27,-
België - € 30,-

Daarbuiten worden
extra verzendkosten in
rekening gebracht.

Losse nummers € 7,50
excl. verzendkosten.

Opmaak en druk:
Bizzprint Amersfoort

© 2024

E-mail redactie:
redactie@theosofie.nl

U kunt het tijdschrift
Theosofia vinden op:
www.theosofie.nl/tijdschrift-t/

<i>Editorial</i>	
Saskia Campert	136
<i>Zelfmoord door het modernisme</i>	
Tim Wyatt	139
<i>Onze verantwoordelijkheid als het om vrijheid van denken gaat</i>	
Ananya Sri Ram Rajan	144
<i>Opstanding en het Lichaam van Licht</i>	
John White	147
Register 2024	155
<i>Overpeinzing</i>	
Peter le Poole	159
<i>De vier grote geloften van de bodhisattva</i>	
Joan Slagers	160
<i>Het aloude thema van de eenheid van de religies</i>	
Paul Boersma	162
<i>Lapis Philosophorum: het pad van alchemie om ons innerlijke goud te vinden</i>	
Tobia Buscaglione	168
<i>Mevrouw Blavatsky aan het woord</i>	173
<i>Van de voorzitter</i>	
Ingmar de Boer	175
<i>Adressen Theosofische Vereniging</i>	178

De Theosofische Vereniging in Nederland is niet
verantwoordelijk voor enigerlei mening in dit tijdschrift
tot uiting gebracht, tenzij vervat in een officieel document.

Voor dit tijdschrift wordt FSC
gecertificeerd papier gebruikt.

We naderen de overstap van 2024 naar 2025. Graag nodig ik de lezers uit om 2025 opgewekt en met vertrouwen tegemoet te zien. Ondanks het feit dat de berichten en beelden die via de media tot ons komen niet veelbelovend zijn, is er geen reden de moed op te geven. Als we het grote plaatje uit het oog verliezen, zien we inderdaad vernietigende oorlogen, klimaat-ellende, overbevolking, een vervuilde aarde en de in de Bijbel voorspelde apocalyps op ons af komen. Niet verwonderlijk dat velen, vooral jongeren, de toekomst als zwart en hopeloos zien. Wie zich echter verdiept in de oude wijsheid, weet dat we hoe dan ook evolueren en dat alles cyclisch is.

Er is hoop

Volgens de oude wijsheid, zoals uiteengezet in *De Geheime Leer*, leven we op deze aarde in een grote tijdscirkel (yuga) die in zo'n 4,3 miljoen jaren bestrijkt.

We staan nu op het punt om het dieptepunt van deze cirkel (kali yuga, het meest materiële punt oftewel het duistere tijdperk van ruim vierhonderdduizend jaar) achter ons te laten en de opwaartse weg in te slaan naar dwapara yuga (het koperen tijdperk van ruim achthonderdduizend jaar). De weg is nog lang, maar volgens de oude hindoetraditie zullen we na miljoenen jaren satya yuga (het gouden tijdperk, waarin vrede en liefde op aarde heerst) bereiken. Vanuit deze invalshoek hoeft een mens niet te wanhopen als de zaken niet goed lopen. We zijn als mensheid langzaam op pad naar betere tijden en zullen stap voor stap vooruit komen. Voor mij een goede reden om 2025 moedig in te stappen.

Oude wijsheid en moderne wetenschap

Natuurlijk zullen lezers twifelen aan bovengenoemde visie, want de moderne tijd leert ons iets heel anders. We moeten ons haasten om te voorkomen dat dieren uitsterven, de mensheid verhongert en de aarde (door onze schuld) vergaat. Dat is slecht nieuws. Daarop zou ik willen antwoorden dat de moderne wetenschap steeds vaker ontdekt dat oude wijsheden - waar tot voor kort hartelijk om gelachen werd - veel waarheid bevatten. Denk aan de stelling in *De Geheime Leer* dat alles leeft (ook z.g. anorganische stof) en aan de verhalen over verzonken continenten en tropische bossen op de noordpool.

Met onze moderne microscopen hebben we ontdekt dat alles inderdaad beweegt en dat trilling de basis van alle materie is. Ook hebben geologen ontdekt dat continenten constant bewegen en dat ze volgens de laatste inzichten in de laatste tweehonderdmiljoen jaar aaneengesmolten, daarna weer gebroken en vervolgens uiteengedreven zijn door verschuivende aardplaten (de z.g. continentale drift). Miljoenen jaren geleden zou er op aarde maar één groot continent hebben bestaan: Pangea.

Opmerkelijk is ook dat geologen resten van tropische gewassen in de bodem van Groenland vonden en resten van zeedieren op de bergtoppen van de Himalaya.

De ruimte ontbreekt om hier verder op in te gaan, maar de geïnteresseerde lezer raad ik aan eens te googlen naar de “continentale drift”. Daar ontvouwt zich een boeiende theorie, die aansluit op de oude wijsheid en door tal van wetenschappelijke onderzoeken wordt gestaafd.

Kortom, zo beschouwd zijn wij mensen slechts een piepklein onderdeelje van een groter goddelijk plan dat evolueert naar betere tijden. Dit idee geeft mij steun om de huidige wereld te aanvaarden en te beseffen dat de ontwikkelingen van vandaag blijkbaar nodig zijn om verder te komen.

Op weg naar 2025

De cover van dit tijdschrift geeft ons een voorbeeld van hoe wij als mensheid het nieuwe jaar binnen zouden kunnen treden: krachtig, vol vertrouwen en eensgezind. Hoewel de individualisering van de afgelopen decennia ertoe heeft geleid dat we meer op onszelf zijn teruggeworpen, is het goed te beseffen dat we als mensheid een sterke eenheid vormen en alles aankunnen als we samenwerken. Dat de uitdagingen die op ons afkomen soms moeilijk te begrijpen zijn beschrijft Tim Wyatt in dit nummer. Waarschijnlijk voor velen een herkenbaar verhaal.

Daarnaast biedt deze Theosofia weer een scala aan uiteenlopende onderwerpen, waaronder enkele die bij uitstek zijn gekozen voor de lange winteravonden. Ik denk dan aan Anyan Sri Ram’s pleidooi voor vrijheid van denken, Paul Boersma’s betoog over de eenheid van religies en het nieuwe licht dat John White op begrippen als verlichting en Godsrealisatie werpt. De redactie prijst zich gelukkig dat ook dit keer een bijdrage van een jonge theosoof, Tobia Bussaglione, kon worden opgenomen.

Het nieuwe jaar wordt een feestelijk jaar, omdat we daarin het 150-jarig bestaan van de Theosophical Society (TS) vieren. We mogen er trots op zijn dat de TS, op 17 november 1875 in New York opgericht, nog steeds een springlevende internationale organisatie is. Meer goed nieuws: in 2025 wordt ook het 100-jarig bestaan van het International Theosophical Centre in Naarden gevierd. Positieve feiten, waaraan in Theosofia zeker ruim aandacht zal worden besteed.

Rest mij de lezers een vredig Lichtfeest, warme feestdagen en veel voorspoed in 2025 toe te wensen.

De activiteitenagenda van de Theosofische Vereniging in Nederland (TVN) en haar plaatselijke afdelingen staat op: 20 21

www.agendatheosofie.nl 27 28

Theosofische boekhandel Adyar

Tolstraat 154 - 1074 VM Amsterdam - Telefoon: 020 676 56 72

E-mail: books@theosofie.nl - Website: www.theosofie.nl

Open: woensdag t/m zaterdag van 13:00 - 17:00 uur

Paul Boersma (1948 -)

De Grote Drie - René Guénon, Ananda Coomaraswamy, Frithjof Schuon

Milinda Uitgevers (Synthese), 2024 - 348 pag.

Softcover, ISBN 9789062711819 – prijs Eu 29,95

De idee dat er één universele metafysische visie in alle religies aanwezig is werd in de vorige eeuw onder andere door deze drie hier behandelde auteurs uitgewerkt en uitgedragen. Dit leidde tot een stroming die wel 'traditionalisme' of 'perennialisme' werd genoemd.

In dit boek wordt hun werk geïntroduceerd. Dankzij de didactische volgorde van uitleg en de vele citaten komen de drie auteurs werkelijk tot leven en dringt de scherpste van hun inzichten tot de lezer door. Een aanrader voor iedereen die belangstelling heeft voor de innerlijke en de symbolische kant van religie.

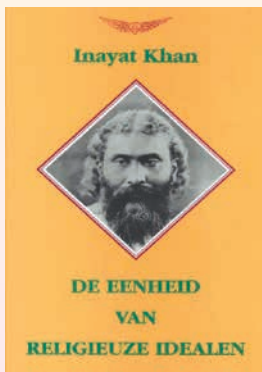
Frithjof Schuon (1908 – 1984)

De innerlijke eenheid van de religies

Milinda Uitgevers (Synthese), 2017 – 169 pag.

Softcover, ISBN 9789062711291 – prijs Eu 22,75

In het huidige tijdperk van globalisering dringt de vraag naar de verhoudingen tussen de religies zich op. Sommigen menen dat de verschillen tussen de religies ze allemaal diskwalificeren. Weer anderen spreken over een soort eenheid maar baseren dit slechts op een vaag gevoel. Dit boek benadert de verhouding van de religies vanuit een consequent spiritueel gezichtspunt. Dit boek (1948) is inmiddels een onmisbare klassieker voor iedereen die zich serieus in dit thema wil verdiepen.

Hazrat Inayat Khan (1882 - 1927)

De eenheid van religieuze idealen

Panta Rhei Uitgeverij, Katwijk, 1994 – 255 pag.

Harcover, ISBN 9789073207486 – prijs Eu 12,00

Begrip van, en verdraagzaamheid tussen de godsdiensten is in deze tijd belangrijker dan ooit. Het is een voorwaarde om de wereld tot groter vrede en harmonie te brengen. Hazrat Inayat Khan wijst daartoe de weg in dit boek. Hij belicht de innerlijke wijsheid die aan alle godsdiensten ten grondslag ligt. Ook geeft hij een inspirerende visie op vele aspecten van het religieuze leven van de mens, zoals het 'godsideaal' en de verhouding van de mens tot God. Ook worden de ideeën van de grote godsdienststichters Rama, Krishna, Boeddha, Mozes, Zarathoestra, Jezus en Mohammed en hun onderlinge overeenkomsten uitgebreid besproken.

Zelfmoord door het modernisme

Tim Wyatt

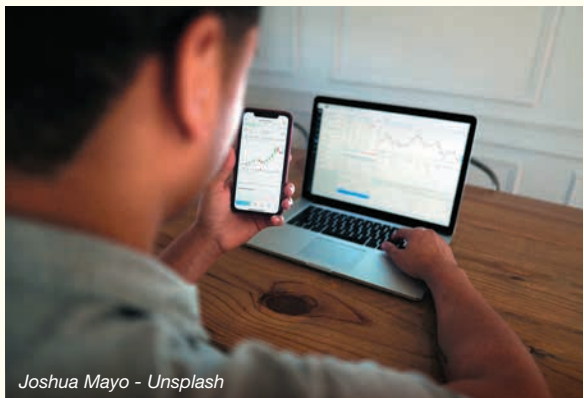
Tim Wyatt is esoterisch auteur, filmmaker, docent en uitgever gevestigd in West Yorkshire, Engeland. Hij is hoofd van de *School of Applied Wisdom* van de Leeds Lodge van de Theosophical Society (Adyar).

Dit artikel verscheen in *Esoterica* Vol. 13 No. 3 Winter 2024 onder de titel *Suicide by Modernism*.

Nu ik een bepaald stadium in mijn leven heb bereikt, moet ik iets bekennen. Ik verafschuw vrijwel alle aspecten van de moderne wereld. Dat komt niet alleen doordat ik oud en chagrijnig word. Ik weet dat ik niet de enige ben met deze afkeer. Degenen onder ons die zich in de nadagen van hun huidige lichamelijke bestaan bevinden, kunnen zich gelukkig prijzen, of misschien wel gelukkig zijn, dat ze de meest agressief snelle vooruitgang hebben meegemaakt die de wereld ooit heeft gezien. We hebben opeenvolgende decennia van grotere welvaart, langere levensverwachting en snellere wetenschappelijke vooruitgang gezien dan onze voorouders ooit hebben meegemaakt. Gezondheidszorg, sociale rechtvaardigheid en communicatie hebben allemaal een radicale transformatie ondergaan. Ja, ik ben de eerste om toe te geven dat er enorme voordelen aan zitten.

Maar er is nog een andere, meer sinistere kant aan dit alles. Want in veel opzichten heeft deze uiterlijke rijkdom ons eigenlijk armer gemaakt. Gedurende de afgelopen zeven decennia is de wereldbevolking meer dan verdrievoudigd. Oorlogen blijven toenemen terwijl het militair-industriële complex steeds volwassener vormen aanneemt.

Onze soort is nog nooit zo snel in verandering terecht gekomen. En veel van deze verandering is alomvattend met weinig tot geen ontsnappingsclausules van welke aard dan ook. Vermijden of eruit te stappen is bijzonder moeilijk. Veel mensen vinden al deze verandering buitengewoon verontrustend. Anderen zijn er diep door beschadigd en worden er nog steeds door beschadigd. Deze voortdurend versnellende verandering heeft niet alleen een ontmenselijkend effect, het heeft ook een zieke, alleen op materie gebaseerde wereld gecreëerd die grotendeels verstoken is van enig

Joshua Mayo - Unsplash

idee van ziel, geest, doel of bestemming. Dit modernisme manifesteert zich nu vooral als een ziekte met zijn eigen pathologie.

Modernisme verafschuwt en verwerpt wat het beschouwt als zweverige ideeën over spiritualiteit en al helemaal verborgen dimensies. Het kiest resoluut de kant van de momenteel modieuze, logische, nuchtere conclusie van de materialistische wetenschap, dat het universum een willekeurige toevalligheid is zonder plan of doel. Modernisme verklaart God dood en biedt niets anders om dat vacuüm op te vullen dan smakeloze en dwaze beloften van een betere toekomst, versterkt door transhumanisme en andere technologische snuffjes. Modernisme claimt monopolistische rechten op rationaliteit en rede.

De twintigste eeuw verklaarde de oorlog aan het grootste deel van haar verleden, ontketende een orgie van arrogant iconoclasmie en probeert wanhopig alles wat voorafging uit te wissen, of het nu gebouwen, tradities of ideeën zijn. Alleen het nieuwe volstaat. Deze slachting en uitholling van ons erfgoed duurt voort en wint zelfs aan kracht. De redenen hiervoor zijn zowel complex als cyclisch. Deze aanval van agressief modernisme viel samen met de neergang en het einde van het tijdperk van Vissen en de meedogenloze opkomst van die nieuwe alomtegenwoordige wereldreligie – wetenschappelijk materialisme - ook wel sciëntisme genoemd.

Dit modernisme is zowel een krachtig symbool als een besmettelijk symptoom van het machinetijdperk waarin we onszelf steeds meer gevangen en tot slaaf gemaakt vinden. We kunnen natuurlijk niet terug naar het verleden, maar we kunnen wel wat van de rondrijvende overblijfselen terughalen.

Zeker, vroegere beschavingen probeerden vaak met wisselend succes alle sporen van hun voorouders of van degenen die ze hadden overwonnen uit te wissen en uit te roeien. De laatste eeuw – met name de tweede helft ervan – kreeg abrupt een diepe afkeer van haar geschiedenis en afkomst, in die mate dat het noodzakelijk werd om zoveel mogelijk van deze schandelijke bagage zo snel mogelijk te vernietigen. Er ontstond een plotselinge en mysterieuze noodzaak om de rommel en geschiedenis uit het verleden – zoals automagnaat Henry Ford het botweg uitdrukte – als onzin te beschouwen.

Tegenwoordig hebben we, vooral dankzij quasi-demonische ideologieën van rijke elites en de bijbehorende technologieën, de middelen om dat proces van het zuiveren van het verleden steeds completer en efficiënter uit te voeren.

Niets hiervan hoeft geraffineerd of zelfs maar overtuigend te zijn. Modernisme is in wezen een bot instrument om traditie te ontmantelen. Hoe ordinair, disfunctioneel,

lelijk, nutteloos of absurd het ook was, het zegevierde als het gekozen middel om het verleden te bulldozeren door er eerst de spot mee te drijven en vervolgens de meeste van zijn verworvenheden af te schieten. Modernisme werd de enige mantra. Al het andere was ketterij. Zeg het vaak genoeg en iedereen gelooft het.

Steeds strengere vormen van zogenaamd verlicht modernisme hebben de gezamenlijke geest van de mensheid doordrongen en zijn door elke gedachte en inspanning heen gesijpeld. Deze algehele ontkenning van het verleden heeft veel takken van (met name de westerse) cultuur verdorven: sociale verhoudingen, politiek, architectuur, economie, samen met een diepe hang naar direct overbodige technologie. Decennialang was de consensus dat modernisme ononderbroken zou moeten doorgaan onder de glorieuze vlag van 'voortgang', ongeacht hoe destructief, schadelijk of ontwrichtend de betrokken maatregelen bleken te zijn.

De zogenaamde materiële voortgang is het aantrekkelijke hapje dat ons verleidelijk wordt voorgeschoteld om de permanente verandering van het modernisme smakelijker te maken. Het is waar dat de meesten van ons zeker materieel welvarender zijn dan onze ouders of grootouders, maar ook veel minder tevreden en zeker niet gelukkiger dan vorige generaties. Materiële rijkdom is een valse en misleidende maatstaf voor welzijn. Boven een bepaald punt kan het bezitten van te veel geld en te veel 'spullen' zelfs schadelijk zijn, omdat deze dingen diepere en nobelere deugden en aspiraties overschaduwden. Veel mensen erkennen het feit dat ze in plaats van hun bezittingen te bezitten, er in feite het eigendom van zijn.

Modernisme heeft hedendaags denken gevormd tot homogene groepstaal door marxistisch geïnspireerde middelen te gebruiken om taal te manipuleren, sleutelwoorden te demoniseren en bevelen uit te vaardigen om verboden zinnen en ideeën te verbannen. Zoals altijd worden dissidenten gestraft met uitsluiting, verbanning of reputatiedood.

Modernisme heeft ons in een postwaarheidstijdperk geworpen. Wat ooit onaantastbaar was, is nu veel elastischer en flexibeler in interpretatie. Evenzo wordt moraliteit gezien als een vervelende oude oom die ons niet veel langer zal lastigvallen. Moraliteit is kneedbaarder en tegenwoordig houden de meesten van ons zich bezig met (meestal tegenstrijdige) vormen van moreel relativisme.

Een ander triest aspect van panmodernisme is de mantra dat functionaliteit altijd voorrang moet krijgen boven esthetiek en schoonheid. Het is veel beter om bos, waar ooit de blauwe klokjes groeiden en de mussen tijlpten, te ontwortelen om plaats te maken voor lelijke, lukrake gebouwen die alarmerend dicht op elkaar zijn gepropt, dan om het ongestoord te laten staan. Dit laatste is niet de moderne manier.

Misschien is een van de meest zichtbare en inderdaad schadelijke effecten van het modernisme te zien in de architectuur. Amerika heeft misschien wel de gouden standaard gezet voor het voortdurend ontwortelen van haar (koloniale) geschiedenis, door voortdurend gebouwen af te breken en nieuwe neer te zetten. Daarentegen zijn, ondanks grote tegenslagen, de inheemse volkeren succesvoller geweest in het behouden van hun eenvoudiger en meer harmonieuze leeftechnieken.

Sinds de jaren vijftig hebben veel steden zich schuldig gemaakt aan schandelijke daden van gemeentelijk vandalisme. In plaats van gebouwen te restaureren of te herbouwen, kozen lokale overheden over de hele wereld voor de hoekige beton- en staalaanpak. Rijtjeshuizen waar iedereen zijn burens kende, werden negentig graden omhoog gekanteld en veranderden in menselijke archiefkasten waar niemand iemand kent en verveelde tieners plassen in de liften die nooit werken.

Veel van de steden in de wereld zijn absurde en groteske tempels van het modernisme

geworden, met glazen en metalen structuren die uit de grond oprijzen en de menselijke bevolking in de schaduw stellen. Moderne architecten haten de gebouwen uit het verleden, vooral die zijn ontworpen volgens klassieke lijnen en verhoudingen van heilige geometrie. Er is geen plaats voor harmonie, evenwicht of tijdloze wiskundige waarheden in deze wereld. Moderne architectuur lijkt gebaseerd te zijn op dissonantie.

In de moderne wereld wordt ons verzekerd dat technologie aan al onze behoeften kan voldoen, zelfs aan die welke we nog niet hebben geïdentificeerd. Als iets dat altijd synoniem is met vooruitgang heeft technologie alle antwoorden en is zij de allesomvattende remedie voor al onze problemen (zelfs die zij zelf heeft gecreëerd). Technologische innovatie wordt altijd gezien als een verbetering, zelfs als dat niet zo is. Het wordt als wapen gebruikt en gecommercialiseerd zonder ook maar de geringste gedachte over de impact die het op ons of de wereld en al haar levensvormen en woongebieden kan hebben.

Steeds meer mensen vermoeden dat technologie ons fysiek schaadt, ons mentaal verzwakt en onze spirituele vermogens versteent. Zij leidt ons langs een eenrichtingsweg naar die spookstadbestemming die vernietiging heet.

Veel moderne technologie ontstaat en wordt ontwikkeld in oorlogsgebieden. Elders is het een alomtegenwoordig instrument geworden voor sociale controle, manipulatie en massasurveillance. Technologieën om communicatie te verbeteren bereiken vaak precies het tegenovergestelde effect: ontwrichting, isolatie en wanhoop. En laten we het maar niet hebben over de ranzige achterbuurten van de sociale media.

Zelfs de architecten van kunstmatige intelligentie (AI) geven toe dat zij een grotere bedreiging vormt voor de mensheid dan kleinigheden als pandemieën, een nucleaire oorlog of asteroïde-inslagen. Volgens een verheven orgaan als het Internationaal Monetair Fonds zal AI op korte termijn veertig tot zestig procent van alle banen treffen en de toch al grote ongelijkheden vergroten. Dit is modernisme en tenzij we als tegenstanders van de vooruitgang of kettters gebrandmerkt willen worden, moeten we het accepteren.

Vroeger gingen technologieën eeuwen of zelfs millennia mee, ze evolueerden langzaam in de loop van de tijd. Nu duurt het slechts maanden, weken of zelfs dagen voordat iets verouderd is en soms is dat al het geval voordat het apparaat de Chinese fabriek waar het is gemaakt, heeft verlaten.

Modernisme digitaliseert valuta's en maakt geleidelijk een einde aan contant geld om redenen die velen zeer onheilspellend en duister vinden. Sommige mensen hebben altijd een bijna allesoverheersende aanleg gehad voor hebzucht, uitbuiting en winst tegen elke prijs. Een dominante modernistische agenda die ontdaan is van ethiek versnelt deze capaciteit enorm en verheft (vanwege de flexibele moraal) het verdienen van geld tot een heilige kunstvorm die gekoesterd en nagebootst moet worden.

Tot slot wil ik even terugblikken. Modernisme is op zich niet slecht. Immers – zoals esoterici maar al te goed weten – is het doel van alles om te evolueren en niets blijft ook maar een fractie van de tijd hetzelfde. Het is de manier en het tempo waarin modernisme in ons huidige tijdperk wordt geïmplementeerd die de natuurlijke evolutionaire trends bijna lijken te tarten door ons een toekomst op te dringen die steeds minder van ons lijken te willen.

Verrassend genoeg roept modernisme, ondanks de verwoestingen die het heeft aangericht, een tegenreactie op (het heeft natuurlijk altijd zijn tegenstanders gehad). Hoewel relatief weinig mensen nog tijdloze waarden omarmen, laat staan kosmische waarheden, lijkt het erop dat steeds meer gedesillusioneerde, vervreemde en spiritueel hongerende mensen gretig op zoek zijn naar alternatieven, samen met andere inzichten en nieuwe manieren van leven.

De huidige vorm van modernisme – fysiek en mentaal – zal op een dag worden afgebroken op precies dezelfde manier waarop het zelf structuren omverwierp die het als verouderd beschouwde. De vraag blijft dan: zal wat het vervangt meer afgestemd zijn op en in harmonie zijn met de natuurlijke wereld? Zullen de technologieën, het bewustzijn, de kunst en de wetenschap van de toekomst de mens centraal stellen? Het is niemands keuze behalve de onze.

Vertaling Marianne Plokker

Voetnoot

Boeken en muziek van de schrijver zijn verkrijgbaar via www.firewheelbooks.co.uk. Zijn nieuwste film 'The Myth Of Death' is beschikbaar op YouTube: <https://bit.ly/3LIbXrt>

Onze verantwoordelijkheid als het om vrijheid van denken gaat

Ananya Sri Ram Rajan

Ananya Rajan is redacteur van de Amerikaanse nieuwsbrief van de Theosophical Order of Service (TOS) en van het TOS tijdschrift *For the Love of life*.

Dit artikel werd gepubliceerd in *Theosophy Forward* 23 december 2022 onder de titel *Our Responsibility in Freedom of Thought*.

Zoals vermeld in eerdere artikelen, kan theosofie niet bestaan zonder het principe van vrijheid van denken. Goddelijke wijsheid is een levende wijsheid die leeft en beweegt door al het zichtbare en onzichtbare heen. Het is onmogelijk om haar in te perken, want bewustzijn zit in alles waarmee we in contact komen en dat bewustzijn heeft goddelijkheid in zich. Als we hier goed over nadenken, realiseren we ons de verantwoordelijkheid die mensen hebben als de enige soort (voor zover bekend) die het vermogen heeft om dit te begrijpen en te ervaren.

Vrijheid is een onderwerp waarover vaak wordt gesproken, maar dat maar zelden wordt begrepen. Door de eeuwen heen hebben we dit gezien bij gebeurtenissen in het verleden en we zien het ook in de wereld van vandaag. Toch hoeft men niet naar de wereld te kijken, want we zien hetzelfde binnen onze eigen familie en relaties. Vrijheid geldt vaak niet voor iedereen. Zij wordt veelal meer gegeven aan mannen dan aan vrouwen, aan volwassenen meer dan aan kinderen, aan geleerden meer dan aan niet-opgeleiden, aan rijken meer dan aan armen, aan bepaalde rassen meer dan aan andere, enzovoort. Vrijheid wordt nog meer beperkt als we kijken naar diversiteit binnen het diverse. Bijvoorbeeld een persoon van kleur die een beperkte opleiding heeft en geen cisgender is. En wat het individu betreft, daar is onze eigen persoonlijke vrijheid gewoonlijk kostbaarder voor ons dan de vrijheid van anderen.

In haar artikel *Het dubbele aspect van wijsheid* schrijft mevrouw Blavatsky (HPB): *We waarden vrijheid van denken boven alles als de enige manier om in de toekomst die wijsheid te bereiken waarvan elke theosoof zou moeten houden. We erkennen het recht op die vrijheid zowel in onze vijanden als in onze vrienden.*

De moeilijkheid is dat vrijheid vaak wordt opgevat als doen of zeggen wat men maar wil. Dit is waar verantwoordelijkheid om de hoek komt kijken en waarom vrijheid van denken een principe zou moeten zijn dat ons na aan het hart ligt en waartoe we anderen aanmoedigen dat ook bewust te doen, zelfs als onze eigen persoonlijke overtuiging anders is.

Helaas wordt in de materiële wereld aangenomen dat hoe meer vrijheid iemand heeft, hoe meer macht hij heeft. Wanneer het vermogen om vrijuit een mening te

uiten wordt weggenomen of als de fundamentele vrijheid om te geloven wat men wil, of zelfs de vrijheid om te leven zoals men wil wordt onderdrukt, wordt de aard van het mens-zijn gedwongen tot iets abnormaals. Dit geldt voor dieren, planten en de aarde waarop we rondlopen. Expressie is iets dat niet alleen verbaal is. Het ligt in het wezen van alles om ons heen. Het onvermogen van de mensheid om hierop op een hoger niveau afgestemd te zijn, heeft enorme schade toegebracht aan de natuurlijke wereld waarvan wij mensen deel uitmaken. Nogmaals, als onze eigen vrijheid niet in het geding is, voelen we ons minder bezorgd.

Arthit Longwilai - Getty Images

Misschien kan het onderzoeken van enkele niveaus van de uitdrukking 'vrijheid van denken' ons helpen de enorme implicaties ervan te begrijpen. Om te beginnen gaat ons denken, als we het vanuit een bredere blik bekijken, niet alleen om wat er in ons omgaat. Toegegeven, veel van onze gedachten zijn repetitief, beperkt, egocentrisch en soms een complete verspilling van energie. Voor het temmen van het denkvermogen om voorbij zijn beperkingen te treden, is meditatie heel belangrijk. Dit type training brengt ons in een andere toestand (of dat in het denken zit, is voor een ander artikel), waar gedachten niet langer de controle hebben. Uiteindelijk wordt de stilte tussen de gedachten groter waardoor er iets buitengewoons kan plaatsvinden. Het is in deze ruimte waar een andere manier van zijn om de hoek komt kijken. Zo'n toestand maakt een enorme creativiteit mogelijk die niet kan worden gedwarsboomd. De energie lijkt verbonden te zijn met iets dat alles doordringt. Misschien is dit het goddelijke zelf. Als dat waar is, is het geen wonder dat HPB vrijheid van denken zo belangrijk vond. Want alleen door te denken kan men in zo'n toestand komen. Hoewel we kunnen zeggen dat we het denken nodig hebben om verder te gaan dan het denken. Maar nog belangrijker, we hebben meditatie en een vriendelijke manier om het denken te trainen nodig om voorbij het denken te gaan.

Hiervoor is de vrijheid om te onderzoeken, vragen te stellen en dingen te onderzoeken absoluut noodzakelijk. Zo kan de intelligentie van het universum worden gezien als het goddelijk bewustzijn. De denker bevindt zich hierin met zijn eigen intelligentie.

Het mooie van HPB's citaat is dat het dezelfde vrijheid biedt aan degenen die tegen ons zijn als aan degenen die het met ons eens zijn. Het leren komt door het toelaten en het loslaten van het geloof dat men gelijk heeft. In werkelijkheid is er geen goed of fout, er is alleen ego. We kunnen wijsheid alleen benaderen door vrijheid, niet door anderen iets op te leggen. Nogmaals, ons gedrag kan meer zeggen dan woorden. Aspiranten brengen een gewillig offer wetende dat als zij handelen vanuit liefde en vrijheid, de uitkomst, die buiten het rijk van de materiële wereld ligt, uiteindelijk iedereen ten goede zal komen. Dit geldt vooral wanneer we hier het concept van karma en reïncarnatie bijvoegen. Hoe we reageren op de overtuigingen en meningen van anderen kan bepalen waar we in een ander leven mee te maken krijgen, net zoals vorige levens hebben bepaald wat we in dit leven tegen komen.

Vrijheid van denken is een leermiddel. Niet alleen voor theosofen, maar voor iedereen. Maar degenen die de oude wijsheid omarmen en toestaan dat het hun leven doordrenkt, moeten zichzelf de leidende lichten van geduld en begrip bijbrengen als het gaat om intolerantie, twijfel en onwetendheid. Wijsheid kan alleen komen door welwillendheid, niet door wreedheid. En we onderwijzen door het goede voorbeeld te geven. Toegegeven, dit is gemakkelijker gezegd dan gedaan als we worden geconfronteerd met groepen mensen die aanzetten tot haat, die bewust andere wezens hun rechten ontnemen en die in het algemeen lijken te denken dat hun manier de 'juiste' manier is, omdat het hun ten goede komt. Het is moeilijk voor sommigen om een stap terug te doen en anderen toe te staan hun eigen starre overtuigingen en haatdragende gedachten te hebben. Maar misschien moeten we niet vergeten dat dergelijke kansen ons in staat stellen om moedig degenen te verdedigen die ten onrechte worden aangevallen. Zo brengen we onze theosofische principes in de praktijk.

Vertaling Marianne Plokker

TVN-leden die het stoffelijk lichaam hebben afgelegd:

Op 21 oktober 2024 is overgegaan de heer A.W. Heerdt uit Soest.
Hij was 77 jaar en lid sinds 12 aug 1981

Moge onze liefde en dankbaarheid hem begeleiden op zijn verdere zielereis.

Opstanding en het Lichaam van Licht

John White

John White is auteur en docent op het gebied van bewustzijnsonderzoek en hogere menselijke ontwikkeling. Hij heeft vijftien boeken gepubliceerd. Zijn werk is verschenen in een aantal tijdschriften.

Dit artikel verscheen in *Quest Magazine* 97. 1 (Winter 2009) onder de titel *Resurrection and the Body of Light*.

Verlichting of God-realisatie is het hoogste aspect van ons menselijk potentieel tot groei in lichaam, ziel en geest. Volgens veel esoterische tradities vinden er, als we ontwaken tot onze eenheid met God, lichamelijke veranderingen plaats die het meest ingrijpend zijn in de hogere stadia van verlichting. In de laatste fase verandert het lichaam alchemistisch van vlees in licht, waardoor het onsterfelijk wordt. Verlichting wordt een letterlijk feit door de transsubstantiatie van vlees en bloed in een onsterfelijk lichaam van licht. Verschillende tradities hebben verschillende namen voor deze getranssubstantieerde vorm, waaronder het 'lichtlichaam', het 'opstandingslichaam', het 'zonnelychaam' en het 'diamanten lichaam'.

In dit artikel zullen we dit fenomeen vanuit een intercultureel en evolutionair perspectief bekijken. We zullen ook vragen overwegen zoals: wat is de relatie tussen dood en opstanding? Wat wordt bedoeld met de termen 'verheven meesters' en 'illuminati'? We zullen het christendom beschouwen als een westerse verlichtingstraditie waarvan het doel is mensen in staat te stellen zich psycho-fysisch te ontwikkelen en om door wederopstanding Christusmensen te worden. Tegen het einde zullen we de lijkwade van Turijn bekijken als bewijs van lichamelijke transsubstantiatie en de perfectie van het menselijk ras.

Van transfiguratie naar transsubstantiatie

Het model van menselijk bewustzijn dat ik zal gebruiken is in essentie afgeleid van het oude yogische chakramodel van bewustzijn, dat zeven ontwikkelingsstadia veronderstelt die overeenkomen met elk van de chakra's. Verlichting is het hoogste. De Amerikaanse spirituele leraar Sapta Na Adi Da Samraj (voorheen o.a. bekend als Adi Da en Da Free John, geboren als Franklin A. Jones) verdeelt deze fase van verlichting in drie substadia: transfiguratie, transformatie en translatie. Met *transfiguratie* wordt het lichaam-geest complex doordrongen van wat hij 'goddelijke straling' noemt, terwijl de persoon in God-realisatie verblijft. *Transformatie* wordt gekenmerkt door de manifestatie van buitengewone krachten en vermogens (soms siddhis genoemd), zoals psychisch helen, genialiteit en lange levensduur als spontane uitingen van verdere doordringing van het lichaam-geest complex door goddelijke straling. *Translatie* brengt het individu volledig buiten ruimte-tijd en voert hem terug naar wat ik de 'leegte vóór het licht' noem, de ongemanifesteerde staat van bestaan voordat God zei *Er zij licht*.

Ik geloof dat dit model, hoewel waardevol, onvolledig is. Daarom zou ik een voorlaatste fase toe willen voegen vóór de translatie: *transsubstantiatie*, of het bereiken van het lichtlichaam. Dit is het hoogtepunt van het hele evolutionaire proces van hogere menselijke ontwikkeling. Het resulteert in een onsterfelijk lichaam van licht: de perfectie van het menselijke lichaam-geest complex. Dit is het onderwerp van dit artikel.

De ware aard van de opstanding

Religieuze tradities en metafysische denkrichtingen zijn het er in het algemeen over eens dat de werkelijkheid meerlagig is en dat elk niveau van de werkelijkheid is samengesteld uit verschillende energieën, of uit materie met verschillende trillings- en dichtheidsniveaus. In hun totaliteit vormen deze energieën en vormen van materie een spectrum van substanties. Aan het ene uiteinde van het spectrum bevindt zich puur fysieke materie, aan het andere uiteinde pure geest die boven zijn manifestatie als materie en energie uitgaat. Dit spectrum van substantie is één van de twee primaire vormen van God die de kosmos vormen. De andere is het spectrum van bewustzijn. Samen zijn ze de innerlijke en uiterlijke aspecten van de werkelijkheid, het subjectieve en objectieve, de intentie en uitbreiding van God.

Carl Bloch, *Transfiguration of Jesus*

Via ons lichaam-geest complex nemen wij mensen deel aan alle niveaus van de werkelijkheid, hoewel we ons in het algemeen niet bewust zijn van de hogere. Niettemin behouden we het potentieel om te ontwaken tot het volledige spectrum van ons wezen als bewustzijn en substantie. Bovendien hebben we op elk van die niveaus een vorm of voertuig voor ons bewustzijn, een voertuig dat is samengesteld uit de substantie van dat niveau. Gezamenlijk worden deze 'energielichamen' genoemd. Ze kunnen worden gezien als elkaar doordringend en ze zijn alle aanwezig in het fysieke lichaam, hoewel hun energieën zich daarbuiten kunnen uitstrekken. Ons fysieke lichaam van vlees, bloed en bot is slechts de container waardoor we functioneren op het niveau van de realiteit die we kennen als gewone ruimte-tijd. Bij de dood, als het fysieke lichaam ontbindt, trekken de andere lichamen zich eruit terug en blijft het bewustzijn functioneren op andere niveaus van de realiteit. Die energielichamen hebben verschillende namen gekregen in verschillende tradities. In één traditie worden ze de grove, de subtiele en de causale niveaus en lichamen genoemd. In een andere zijn ze de fysieke, de vitale, de emotionele, de mentale en de spirituele niveaus en lichamen. In weer een andere worden ze koshas of 'omhulsels' genoemd van steeds fijnere substantie die het fysieke lichaam omhullen. Er zijn nog meer namen in andere metafysische systemen. Hier zijn enkele van de namen die aan het 'hoogste' of 'laatste' energielichaam worden gegeven in verschillende tradities:

- In de christelijke traditie wordt het het 'opstandingslichaam' of 'het verheerlijkte lichaam' genoemd. Paulus noemde het 'het hemelse lichaam' of 'het spirituele lichaam'.
- In het soefisme wordt het 'het heiligste lichaam' (wujud al-aqdas) genoemd.
- In het taoïsme wordt het 'het diamanten lichaam' genoemd en degenen die het hebben bereikt, worden 'de onsterfelijken' en 'de wolkenwandelaars' genoemd.
- In het Tibetaans boeddhisme wordt het 'het lichtlichaam' genoemd.
- In sommige mysteriescholen 'het zonnelijk lichaam'.
- Door de Rozenkruisers 'het diamanten lichaam van de tempel van God'.
- In het tantrisme en yoga het 'het vajra-lichaam', 'het adamantine lichaam' en 'het goddelijke lichaam'.
- In de Vedanta 'het supergeleidende lichaam'.
- In Kriya yoga 'het lichaam van gelukzaligheid'.
- In de gnostiek en neoplatonisme 'het stralende lichaam'.
- In de alchemistische traditie 'de glorie van het hele universum' of 'het gouden lichaam'.
- In het Corpus Hermeticum 'het onsterfelijke lichaam' (soma athanaton).
- In het oude Egypte de 'akh'.
- In het Oude Perzië 'het inwonende goddelijke potentieel' (fravashi of fravarti).
- In de Mithraïsche liturgie 'het volmaakte lichaam' (soma teleion).
- In de filosofie van Sri Aurobindo wordt het 'het goddelijke lichaam' genoemd, dat bestaat uit supramentale substantie.

Zoals ik het zie, zijn dit verschillende termen voor dezelfde ultieme fase van menselijke ontwikkeling. Als ik deze termen goed begrijp, verwijzen ze naar de toestand waarin een mens, door een combinatie van persoonlijke inspanning en goddelijke genade, een onsterfelijke staat bereikt door de transsubstantiatie of alchemistische transmutatie van zijn of haar gewone vleselijke lichaam. De tradities spreken op verschillende manieren over dit proces. Wordt het onsterfelijke lichaam gecreëerd of bevrijd, bereikt of gemanifesteerd? Bestaat het al in het individu, zodat de grove materie van het lichaam en de andere energielichamen eenvoudigweg worden 'weggebrand'? Of wordt de grove materie van het lichaam veranderd door een proces dat nog niet is erkend door de natuurkunde en dat de atomen van vlees verandert in iets wat niet in het periodiek systeem der elementen wordt genoemd? Is er meer dan één weg naar het geperfectioneerde menselijke lichaam-geest complex?

Dit zijn prikkelende vragen, maar ik heb hier geen definitieve antwoorden te bieden. Ik zoek antwoorden en ik sta open voor alle informatie die lezers te delen hebben.

Het bereiken van onsterfelijkheid

Wat het proces ook mag zijn, het stelt het getranssubstantieerde individu in staat om binnen de gewone ruimte-tijd te opereren via een onsterfelijk voertuig van bewustzijn. In tegenstelling tot biologisch 'vlees' is dit onsterfelijke lichaam niet langer gebaseerd op koolstof. In plaats daarvan is het samengesteld uit een fijnere, meer etherische vorm van energiesubstantie die onbekend is in de conventionele fysica, maar al lang bekend is in de metafysica. Voor een menselijk individu is deze toestand de meest verheven fase van hogere menselijke ontwikkeling. De persoon is volledig

gemanifesteerd als wat hij of zij inherent is: een vorm van God. Zulke mensen zijn door de geschiedenis heen erkend als 'god-mensen'.

Als we een gemeenschappelijke menselijke natuur delen, dan is wat mogelijk is voor de één, theoretisch gezien, mogelijk voor iedereen. Voor de mensheid in collectieve zin is het lichtlichaam dus de laatste fase van de evolutie, de perfectie van de mens, de volledige manifestatie van het mystieke lichaam van Christus. Het bereiken van het lichtlichaam is een alternatief voor de dood of, nauwkeuriger, de overwinning van de dood.

Zoals Dr. Charles Musas het stelde in een artikel in Astrologia (vol. 1, nr. 2, 1974): *De oudste Egyptische leringen hielden zich bezig met een occulte wetenschap - nu verloren en nog ver buiten het bereik van onze technologie - waarbij het op koolstof gebaseerde lichaam, terwijl het nog in dit leven was, door speciale extradimensionale straling, kon worden getransformeerd in het nieuwe type energie-substantie en het onvergankelijke, stralende lichaam kon vormen. Op deze manier kon de ingewijde die zo was behandeld, een objectieve wereld van een hogere dimensie binnengaan... zonder het trauma van de fysieke dood.*

Jezus en het Lichaam van Licht

Het bekendste voorbeeld van transsubstantiatie van het menselijk lichaam-geest complex is Jezus van Nazareth. Ik beschouw het christendom als een verlichtingstraditie waarvan het ware doel is mensen in staat te stellen Christus te worden. Dat wil zeggen, het christendom heeft (of had) zowel een theorie als een praktijk om verlichting in de hoogste graad te bereiken. Maar dat begrip is verloren gegaan in de institutionele vormen en sekten die zijn ontstaan door doctrinaire en rituele verschillen die niet essentieel zijn voor het proces van groei naar Christusschap. Het is belangrijk voor fundamentalisten om dit feit te beseffen, maar het is ook belangrijk voor transpersonalisten, integralisten en seculiere spiritualisten

die bepaalde innerlijke waarheden over het christendom verwerpen en daardoor de mogelijkheid over het hoofd zien om verbinding te maken met een westerse verlichtingstraditie waarvan de wortels ten minste tot het oude Egypte teruggaan.

Fundamentalistische christenen spreken vaak over het bloedoffer van Jezus. Ze verklaren dat zijn bloedvergieten een machtige daad van verlossing was. Een hymne vraagt: *Ben je gewassen in het bloed van het Lam?* Zij vraagt of de luisteraar gereinigd is van zonde en verlost van eeuwige verdoemenis door het bloedoffer van Jezus te accepteren als teken van Zijn heerschappij over de schepping.

Met alle respect, die visie op Jezus en het christendom is naïef, letterlijk en oppervlakkig. Het is een exoterisch begripen van een situatie die eigenlijk een esoterisch begrip vereist. Met andere woorden, het conventionele christendom heeft de leer, maar niet de sleutel die de betekenis ervan ontsluit.

In tegenstelling tot wat veel christelijke fundamentalisten geloven, zou ik willen suggereren dat de wederopstanding van Jezus niet de reconstitutie van zijn vlees, bloed en botten in een functionerend biologisch organisme inhield. Het was niet het herstel van zijn fysieke lichaam of de reanimatie van een ontbindend lijk.

Soortgelijke voorbeelden van dit bedrieglijke fundamentalisme zijn te zien in het oude China en in het orthodoxe jodendom. In het oude China, zo heb ik gelezen, was het gebruikelijk dat mannen hun afgeknipte haar en vingernagels voor het leven bewaarden, zodat deze na de dood van de persoon in het graf of de tombe konden worden bijgelegd om klaar te zijn voor gebruik bij het herstel van het lichaam van die persoon. Evenzo wordt in het orthodoxe jodendom geloofd dat de Messias dode lichamen zal doen herrijzen bij zijn komst, dus orthodoxe joden bewaren zelfs geamputeerde lichaamsdelen om met de persoon mee te begraven.

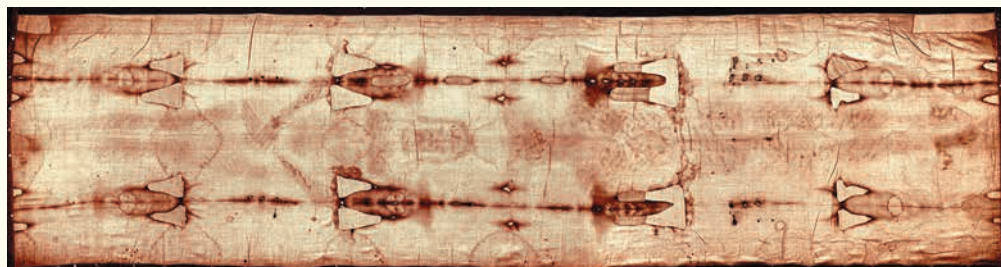
Ongeacht welke vorm dit letterlijke denken aanneemt, het moet worden gecorrigeerd met inzicht en begrip. Het is niet nodig om lichaamsdelen te bewaren. Dat doen is een volkomen overbodige en letterlijke visie die iemands energie en bewustzijn verkeerd richt. Er is ook geen enkele noodzaak om 'gewassen te worden in het bloed van het Lam'. Het belangrijkste is, zoals de Bhagavad Gita stelt, om 'je hart op God te richten' en vervolgens de Heilige Geest, de Shekhinah, de godin Kundalini of welke devotionele vorm jouw specifieke traditie ook mag bieden, aan te roepen. Ondersteun dat met moreel gedrag, contemplatieve beoefening, cultivering van de geest, werken van maatschappelijk goed doen en burgerlijke verantwoordelijkheid. Met andere woorden, leef een leven van integrale beoefening zodat je hele wezen - lichaam, ziel en geest - gericht is op het bereiken van verlichting. God zal voor de rest zorgen.

Echter, 'de rest' omvat, volgens esoterische tradities, geavanceerde praktijken die gewoonlijk onbekend zijn bij de exoterische vormen van die tradities, de kerken, tempels, moskeeën, enz., waar conventionele aanbidding heerst en verlichtingskennis over het algemeen wordt beschouwd als waanzin of ketterij. Het gaat er niet om al je lichaamsdelen bij elkaar te houden: dood vlees is dood vlees. Het gaat erom je energielichamen tot leven te wekken, zodat door spirituele verfijning de rommel wordt verwijderd en het hoogste lichaam wordt ontwikkeld tot het punt van volledige zelfbeheersing. Dan kun je het vleselijke lichaam afwerpen door het stervensproces, maar zonder het trauma van het sterven. Je bevrijdt het lichtlichaam uit zijn vleselijke cocon. Je trekt het 'kleed van licht' aan. Je werpt geen schaduw meer omdat je geen schaduw meer hebt.

Bewijs van de lijkwade

Toen Jezus uit de dood opstond, leefde hij in een opstandings- of verheerlijkt lichaam. Dat wordt getoond door de lijkwade van Turijn, die volgens de legende de lijkwade

van Jezus was toen hij na de kruisiging in het graf werd gelegd. Hoewel een koolstof-14-test in de jaren 1980 naar verluidt aantoonde dat de lijkwade niet ouder was dan de veertiende eeuw - en dus bedrog was - is nu aangetoond dat de resultaten van deze test zeer gebrekkig waren door twee belangrijke factoren. Ten eerste werd onlangs ontdekt dat het monster van de geteste stof deel uitmaakte van een zestiende-eeuwse onzichtbare reparatie van de originele stof die beschadigd was. (De reparatie werd onthuld door microscopisch onderzoek.) Ten tweede was er microscopisch biologisch materiaal (schimmels) aanwezig op het geteste stuk stof. Deze factoren leidden tot een middeleeuwse datering van de lijkwade. Nieuwe tests verplaatsen de leeftijd van het relikwie terug naar de eerste eeuw. Bovendien heeft ander onderzoek stuifmeelkorrels op de lijkwade geïdentificeerd die alleen afkomstig kunnen zijn uit de omgeving van Jeruzalem in de maanden maart en april, wanneer die lokale vegetatie in bloei staat. Ten slotte is het weefsel van de doek nu geïdentificeerd als specifiek voor Palestina in de eerste eeuw en niet voor middeleeuws Europa. Om deze en andere redenen is nu duidelijk vastgesteld dat de lijkwade een authentiek relikwie uit de eerste eeuw is.

Wat betreft de afbeelding van de man op de lijkwade, geeft onderzoek eveneens aan dat het geen bedrog is. De bloedvlekken zijn echt (type AB) en bevatten menselijk, mannelijk DNA. Lijkwade-onderzoeker Frank Tribbe merkt in zijn boek *Portrait of Jesus?* op dat de wetenschap het dichtst bij de verklaring kan komen van hoe de afbeelding van de man op de lijkwade werd afgedrukt, door de situatie te vergelijken met een gecontroleerde uitbarsting van straling met hoge intensiteit, vergelijkbaar met de bomexplosie op Hiroshima, die afbeeldingen van uiteengevallen mensen op muren van gebouwen 'afdruckte'. Lijkwade-onderzoeker Ray Rogers, een fysisch chemicus van het Los Alamos Laboratory, zei:

Ik moet concluderen dat de afbeelding is gevormd door een uitbarsting van stralingsenergie - licht zo u wilt.

Met andere woorden, de afbeelding is op de doek vastgelegd alsof het een fotofliets is van fel licht afkomstig van het lichaam van de man in de lijkwade. Een andere lijkwade-onderzoeker, Alan Adler van Western Connecticut State College, concludeerde dat de afbeelding alleen gecreëerd kon zijn door een vorm van energie die de wetenschap niet kan benoemen. Blijkbaar was een zelfgeïnduceerde 'nucleaire explosie' het middel waarmee Jezus transsubstantieerde.

Deze redenering betekent dat Jezus feitelijk stierf, fysiek en biologisch. Hoewel hij misschien in een yogische flauwte of een bijna-doodtoestand verkeerde toen hij in het graf werd gelegd, onderging hij op een gegeven moment toch een biologische dood

om de opstanding te bereiken. Maar in tegenstelling tot het gewone lijk, dat ontbindt in zijn elementen, werd Jezus' fysieke lichaam veranderd in iets meer elementairs, meer fundamenteels, maar dat wordt niet begrepen door fundamentalisten.

In mijn optiek riep Jezus mensen op om hem na te volgen, om te groeien tot 'de gestalte en volheid van Christus', zodat we in ons eigen lichaam - ons eigen vlees en bloed - waarachtig en volledig Christus imiteren. Institutioneel christendom, van evangelische tot mainstream kerken, streeft ernaar christenen te produceren terwijl het zou moeten streven naar het produceren van Christussen. Het koninkrijk der hemelen waartoe Jezus de mensheid opriep, is geen astrofysische locatie, maar een staat van bewustzijn die bekend staat als verlichting. Jezus' leven, dood en daden na zijn dood openen 'de poorten van de hemel' voor iedereen, maar alleen geloof in Jezus is niet genoeg. Niemand zal door de poorten gaan tenzij hij of zij een op God gericht leven leidt dat resulteert in God-realisatie. In de laatste fase van God-realisatie wordt men letterlijk licht.

Opgestegen Meesters en Illuminati

Mogelijk zijn er anderen geweest voor (en na) Jezus die het verheerlijkte lichaam of opstandingslichaam bereikten, zoals op verschillende manieren wordt geïmpliceerd in zowel de bijbelse als de niet-bijbelse literatuur. De faraonische ceremoniële traditie van het oude Egypte gaat voornamelijk over het proces van bewustzijnsoverdracht van het vleselijke lichaam naar het spirituele lichaam of akh. Kennis van dat proces kan in het jodendom zijn overgegaan via Mozes, die volgens de Bijbel lid werd van het huishouden van de farao toen hij als baby werd gered door farao's dochter. Van Mozes werd, volgens esoterische legendes, de akh-kennis door de eeuwen heen doorgegeven als een ondergrondse stroom in sommige takken of scholen van het jodendom en kwam het meest dramatisch in de openbaarheid door de opstanding van Jezus van Nazareth. Legendes en bepaalde esoterische documenten hebben ook de traditie voortgezet via sommige vroege christenen tot de Katharen van Zuid-Frankrijk en vandaar naar de Tempeliers en de moderne vrijmetselarij, zoals uiteengezet door geleerden zoals Manly P. Hall en W.L. Wilmshurst.

Hoewel Jezus het belangrijkste westerse voorbeeld van wederopstanding is, zijn er anderen, zowel oosterse als westerse, die volgens de geschiedenis en legendes op dezelfde manier getranssubstantieerd zijn. Volgens verschillende esoterische tradities heeft een aantal 'verheven meesters' die toestand bereikt en zijn ze voor ons toegankelijk wanneer ze dat willen. Onder hen zijn Melchizedek, Ezechiël, graaf St. Germain, Boganathar, Kriya Babaji Nagaraj (ook bekend als Mahavatar Babaji en Shiva Baba), Koot Hoomi, Morya, Djual Kool, Matsyendra Nathan en Swami Ramalingam. Gezamenlijk staan ze bekend als de Witte Broederschap, de verlichten of de ware illuminati.

In een andere maar verwante situatie - die van bijna-doodonderzoek - zijn er verslagen van duizenden mensen die, terwijl ze klinisch dood waren, zichzelf in een niet-aardse omgeving bevonden en zich toen bewust werden van de aanwezigheid van een wezen van licht. Deze lichtwezens zijn door de bijna-doodervaringen geïdentificeerd als goden, engelen, deva's, heiligen, mythologische persoonlijkheden en andere

figuren die geassocieerd worden met goddelijkheid. De verslagen impliceren een ware samenleving van zulke entiteiten, die opereren in wat voertuigen van bewustzijn lijken te zijn die identiek zijn aan die welke Jezus had na zijn wederopstanding. Deze samenleving bevindt zich aan de top van de goddelijke hiërarchie van werelden die zich uitstrekt van het laagste fysieke niveau tot het hoogste metafysische. De hiërarchie is vaak de 'Grote Keten van het Zijn' genoemd; zij verbindt al het leven met God, van de laagste micro-organismen, via de mensheid, tot de vormen die inheems zijn in de hogere werelden, zoals engelen, deva's en

Gustave Doré Door de zon verheerlijkte zielen

aartsengelen. Op het hoogste niveau, de Logos—waar de schepping zelf begint—zijn het die Christusmensen uit de mensheid die zijn opgestegen naar de troon van God, dat wil zeggen, die de bestaansvoorwaarde hebben bereikt om deel te kunnen nemen aan het goddelijk bestuur van de kosmos. Ondanks de schijnbaar grote afstand die hen van ons scheidt, zijn ze gewoon onze 'oudere broers en zusters' die het evolutionaire pad vóór ons hebben afgelegd.

Ze presenteren zichzelf aan ons op manieren die een beroep doen op onze diepste natuur en die ons ertoe aanzetten die natuur tot uitdrukking te brengen in elk aspect van ons eigen wezen, inclusief relaties en de samenleving. Ze zijn rolmodellen voor menselijke aspiraties van spirituele groei. Dus Jezus is geen voertuig van verlossing, zoals fundamentalisten beweren, maar een rolmodel van perfectie dat ons voorbij het ego trekt naar het transpersoonlijke en het mystieke.

Ik denk dat wij mensen op een dag in een verre evolutionaire toekomst het naadloze gewaad van licht zullen dragen.

Mogen alle wezens verlichting bereiken!

Vertaling Marianne Plokker

Driemaandelijks tijdschrift van de
Theosofische Vereniging in Nederland

Redactie:

Ingmar de Boer, Saskia Campert, Margreet Mantel
Marianne Plokker (hoofdredacteur), Pauline van Tol

Dit register kan, indien gewenst, worden uitgenomen
zonder onderbreking van de artikelen.

Nr	Pagina	Schrijver A-Z	Titel
2	74	Algeo, J.	Het theosofische labyrint
4	173	Blavatsky, H.P.	HPB aan het woord
3	126	Boer, I. de	Van de voorzitter
4	175	Boer, I. de	Van de voorzitter
4	162	Boersma, P.	Het aloude thema van de eenheid van de religies
3	122	Bolk, F.	Michelangelo en Raphaël astrologisch beschouwd
2	51	Boyd, T.	De kracht van heilige plaatsen
1	7	Boyd, T.	De ervaring van genade
4	168	Buscaglione, t.	Lapis Philosophorum: het pad van alchemie
3	92	Campert, S.	Editorial
1	4	Campert, S.	Editorial
1	19	Campert, S.	Interview met Kees Rovers
2	48	Campert, S.	Editorial
2	59	Campert, S.	Interview met Ingmar de Boer
3	102	Campert, S.	In gesprek met Bernardo Kastrup
4	136	Campert, S.	Editorial
2	55	Haas, M.	Voortgang renovatieproject Adyar campus
1	28	Irrragorri, E.C.	Fohat: De energie van liefde
2	62	Keys, W.	Ma'at, de bron van Egyptische kracht en harmonie
1	14	Kind, J.N.	Theosofie, hoe doe je dat?
1	33	Le Poole, P.	Overpeinzing
3	110	Le Poole, P.	Overpeinzing
4	159	Le Poole, P.	Overpeinzing
2	84	Le Poole, P.	Overpeinzing
3	95	Leland, K.	Het regenbooglichaam
1	22	Malakhov, P.	Dagelijkse stappen naar broederschap
3	118	Mantel, M.	Hunebedden, heilige plaatsen in Nederland
1	35	Olsen, S & M.S. Acar	Heilige geometrie, theosofie en de transformatie van bewustzijn (herpublicatie)
4	144	Rajan, A.S.R.	Onze verantwoordelijkheid in vrijheid van denken
2	69	Ravindra, R.	Het doel van yoga en de hindernissen onderweg
3	111	Savinainen, A.	Rudolf Steiner over karma
3	107	Schep, I.	Bijeenkomst jong theosofen in Bhowali: de vlam van theosofie opnieuw bekijken
4	160	Slagers, J.	The four great vows of the bodhisattva. Verslag van retraite met Kim-Dieû
2	82	Sorkhabi, R.	Mozes en de herder
2	65	Tol, P. van	Wie ben ik? Een onderzoek naar het zelf door Sri Ramana Maharshi
1	11	Toorn, M. van der	Impressie van een bezoek aan Adyar
4	147	White, J.	Opstanding en het lichaam van licht
4	139	Wyatt, T.	Zelfmoord door modernisme

Nr	Pagina	Schrijver	Titel A-Z
3	107	Schep, I.	Bijeenkomst jong theosofen in Bhowali: de vlam van theosofie opnieuw bekijken
1	22	Malakhov, P.	Dagelijkse stappen naar broederschap
1	7	Boyd, T.	De ervaring van genade
2	51	Boyd, T.	De kracht van heilige plaatsen
3	92	Campert, S.	Editorial
1	4	Campert, S.	Editorial
2	48	Campert, S.	Editorial
4	136	Campert, S.	Editorial
1	28	Irarragorri, E.C.	Fohat: De energie van liefde
1	35	Olsen, S & M.S. Acar	Heilige geometrie, theosofie en de transformatie van bewustzijn (herpublicatie)
4	162	Boersma, P.	Het aloude thema van de eenheid van de religies
2	69	Ravindra, R.	Het doel van yoga en de hindernissen onderweg
3	95	Leland, K.	Het regenbooglichaam
2	74	Algeo, J.	Het theosofische labyrint
4	173	Blavatsky, H.P.	HPB aan het woord
3	118	Mantel, M.	Hunebedden, heilige plaatsen in Nederland
1	11	Toorn, M. van der	Impressie van een bezoek aan Adyar
3	102	Campert, S.	In gesprek met Bernardo Kastrup
2	59	Campert, S.	Interview met Ingmar de Boer
1	19	Campert, S.	Interview met Kees Rovers
4	168	Buscaglione, t.	Lapis Philosophorum: het pad van alchemie
2	62	Keys, W.	Ma'at, de bron van Egyptische kracht en harmonie
3	122	Bolk, F.	Michelangelo en Raphaël astrologisch beschouwd
2	82	Sorkhabi, R.	Mozes en de herder
4	144	Rajan, A.S.R.	Onze verantwoordelijkheid in vrijheid van denken
4	147	White, J.	Opstanding en het lichaam van licht
1	33	Le Poole, P.	Overpeinzing
3	110	Le Poole, P.	Overpeinzing
4	159	Le Poole, P.	Overpeinzing
2	84	Le Poole, P.	Overpeinzing
3	111	Savinainen, A.	Rudolf Steiner over karma
4	160	Slagers, J.	The four great vows of the bodhisattva.
1	14	Kind, J.N.	Verslag van retraite met Kim-Dieû
3	126	Boer, I. de	Theosofie, hoe doe je dat?
4	175	Boer, I. de	Van de voorzitter
2	55	Haas, M.	Van de voorzitter
2	65	Tol, P. van	Voortgang renovatieproject Adyar campus
4	139	Wyatt, T.	Wie ben ik? Een onderzoek naar het zelf door Sri Ramana Maharshi
			Zelfmoord door modernisme

*Een goede decembermaand
en een licht en hoopvol 2025*

*Hoofdbestuur van de
Theosofische Vereniging in Nederland
en redactie Theosofia*

Overpeinzing *Peter Le Poole*

Come spirit, help us sing the story of our land. You are our mother, we your field of corn. We rise from out of the soul of you! Een vrouwelijk figuur, die later het Powhatan meisje Pocahontas blijkt te zijn, kijkt met haar armen wijd uit over het water. Het begin van de film *New World* van de Amerikaanse filmmaker-filosoof Terrence Malick, die laatst weer op de televisie werd uitgezonden, grijpt je al meteen aan. We komen voort uit en zijn in ons diepste wezen, het goddelijke, en dat willen we graag ervaren.

New World verhaalt over de stichting van de eerste Engelse kolonie in Virginia in het begin van de 17e eeuw en de verliefdheid tussen Pocahontas, de kleindochter van het opperhoofd van de Powhatans en de Engelse kapitein John Smith. Beiden worden uit hun gemeenschappen gestoten en ze komen voor de vraag te staan of ze samen door willen gaan. Maar dan moeten ze hun schepen definitief achter zich verbranden. Hij voelt zich tot haar aangetrokken door haar puurheid, maar denkt gaandeweg steeds meer dat hij in een droom leeft. Hij besluit uiteindelijk haar te verlaten en terug te keren naar Engeland: terug naar de werkelijkheid, zijn ouders, zijn vrienden, zijn carrière. Zij blijft in diepe rouw achter.

De film roept de vraag op wat het echte leven is. Moest Smith, want hij is degene die twijfelt, zijn hart en zijn grote liefde volgen, of moest hij voldoen aan de verwachtingen die velen, inclusief de Engelse koning, van hem hadden? Waar lag de echte roeping van Smith in zijn leven?

Allemaal komen we onvermijdelijk in dit soort situaties terecht. Het is natuurlijk niet goed om alleen in de wolken te leven zonder contact te houden met de grond. In een situatie als van Smith kun je je afvragen of je motieven om voor de ene of andere weg te kiezen zuiver zijn en passen bij jou. En of je goed beseft welke weg je eventueel voor jezelf afsnijdt. Andersom zal een leven zonder voeding vanuit je dromen alleen leiden tot verdorring.

Wanneer Pocahontas, vanwege haar verbintenis met een andere Engelsman, later toch in Engeland terecht komt en tegen een stamgenoot zegt dat Engeland zo anders is dan de wereld waar zij vandaan komt, antwoordt deze alleen: *There are so many worlds*². Ofwel, er zijn zoveel manieren om je leven in te richten en de één is niet noodzakelijkerwijs beter dan de andere. Overal kun je iets van maken. En de lessen die je in je leven moet leren, de omstandigheden waarin je terecht zult komen, zul je hoe dan ook met je meedragen.

Tegen het eind van de film komt Smith Pocahontas weer tegen en lijkt hij spijt te hebben. Toch een impliciete boodschap dat het leven, waar je altijd voor lastige keuzes komt te staan, moed en lef vereisen, eigenschappen die hij toch te weinig toonde. En vertrouwen dat alles uiteindelijk toch goed zal komen.

Voetnoot:

1. Kom Grote Geest, help ons het lied van ons land te zingen. U bent onze moeder, wij zijn uw akker.
Wij stijgen op uit uw ziel.
2. Er zijn zo veel werelden.

'The four great vows of bodhisattva': de vier grote geloften van de bodhisattva

Joan Slagers

Meditation and silent retreat op het ITC in Naarden van 19-22 september, onder leiding van Tràn-Thi-Kim-Diêu. Een kort verslag door Joan Slagers

Er is in mijn beleving geen mooiere plek te vinden voor een retreat, zoals die met Kim-Diêu, dan het landgoed van het ITC in Naarden. Het verstilde bos met de open plekken waar de zachte najaarszon een hartverwarmende bijdrage leverde aan de ingetogen meditatieve sfeer van deze dagen. Ook Chrystal-house met haar mooie architectuur en intieme sfeer bleek de meest uitgelezen plek te zijn voor de dagelijkse lectures en meditatiebijeenkomsten.

Er was door het ITC liefdevolle zorg besteed aan eigenlijk alles en in die verstilde sfeer vonden de dagelijkse bijeenkomsten plaats. En verder was het stil, rondom ons en in ons zodat alles wat tot ons kwam een eigen plek kon vinden in ons innerlijk.

De uitgangspunten voor de retreat waren de vier grote bodhisattva-geloften (vows):

- ontelbaar zijn de wezens in samsara, ik beloof ze allen te redden.
- onuitputtelijk zijn mijn verlangens, ik beloof ze allen te beëindigen.
- de dharmapoorten zijn grenzeloos, ik beloof ze alle binnen te gaan.
- de weg van Boeddha is onovertroffen, ik beloof hem te volgen.

Foto T. Buscaglione

Deze geloften vormen de inspiratie voor ieder van ons om tot een diepere vorm van empathie en mededogen te komen waardoor een opgaande en elkaar optillende beweging plaats kan vinden in de ontwikkeling van ons menselijk bewustzijn, dat momenteel naar een hoger stadium evolueert. Doe dus wat je kunt, kies voor datgene wat je kunt en leef er ook naar, betoogde Kim-Diêu.

Denk vooral ook steeds aan de ethische aspecten van de spiritualiteit van het dagelijks leven. Lees elkaars gedachten niet, en als je het toch doet, zeg er dan de ander niets over tenzij deze er om vraagt.

Verdiep je ook niet in de ellende in de wereld. Kijk als een neutrale observator en laat je niet meetrokken in de dualiteit.

Heb aandacht en discipline voor het juiste en houd dat vol. Verander datgene wat je kunt veranderen als het je anders tot lijden brengt. *Change!* Verander! Blijf er niet in hangen! Met veel humor werden lijdensperikelen van ons als mens besproken en de voortdurende herhalingen ervan doordat we zelf het tij niet keren.

Naast de bespreking van de 'essentials' van het Boeddhisme en de 4 nobele waarheden kwamen ook het edele achtvoudige pad en de pârâmitâ's kort aan de orde.

Veel liefde en aandacht gingen vooral ook uit naar de leringen van Krishnamurti die als heel inspirerend werden ervaren. Goed om ons te realiseren dat zijn uitspraak *I am just passing by* voor ieder van ons geldt. *We are just passengers in the cycles of life*: we zijn slechts voorbijgangers in de cyclus van leven.

Uiteindelijk werden we nog verrast door een mooie zeer compacte samenvatting van de hart-soetra.

Mijn persoonlijke ervaring is dat het zeer inspirerende en vervullende dagen zijn geweest, met schoonheid, humor en een liefdevolle gift van de ons omringende natuur.

Het aloude thema van de eenheid van de religies

Paul Boersma

Paul Boersma (1948) besteedde een groot deel van zijn leven aan het schaken, waarin hij de Nederlandse top bereikte, was filosoof in academische zin, maar vooral in de zin van verlangend naar wijsheid. In 1981 werd hij beslissend aangeraakt door de vipassana-meditatie. Hij vertaalde de Dhammapada (in versvorm) en verscheidene boeken van Schuon en Burckhardt. Hij is de schrijver van *De Grote Drie: René Guénon, Ananda Coomaraswamy, Frithjof Schuon, pioniers van universele wijsheid*.

Inleiding

Velen die zich met spiritualiteit bezighouden stemmen in met het idee van de eenheid van de religies op grond van een vaag gevoel. Het idee is voor hen een vanzelfsprekendheid geworden, het wordt niet ter discussie gesteld, maar helaas vaak ook niet verder onderzocht. Dit artikel beoogt de lezer een glimp te geven van de fraaie vergezichten die mogelijk worden als we deze ‘vanzelfsprekendheid’ wél onderzoeken.

Esoterie en exoterie

Algemene erkenning van het idee van de eenheid van de religies is moeilijk omdat alleen een innerlijke benadering van religie die eenheid kan ontwaren. Op zijn minst een esoterisch gezichtspunt, zo niet een esoterische scholing is vereist om deze eenheid volledig te doorgronden. Degenen die zelf zo'n gezichtspunt niet kunnen bereiken zouden de eenheid toch kunnen erkennen door vertrouwen te stellen in door hen gerespecteerde personen die in de loop van hun leven wel zo'n gezichtspunt hebben kunnen ontwikkelen. Hierbij valt te denken aan het respect dat vroeger bestond voor christelijke of soefi heiligen. Het probleem nu is dat de exoterische gelovige zo'n band met de esoterie nauwelijks nog heeft. De afstand tussen innerlijke en uiterlijke religie, tussen esoterie en exoterie is te groot geworden voor een goede verstandhouding. Het cruciale onderscheid tussen beide vormen van religiositeit, dat ook in de geschiedenis van de Theosophical Society een belangrijke rol heeft gespeeld, verdient een nadere toelichting. De scheidslijn is in het verleden door verschillende auteurs telkens net iets anders getrokken. Een van de leerzaamste definities lijkt me die van de soefi-sjeik en religiedeskundige Frithjof Schuon (1907-1998). Deze kan als volgt worden samengevat. Het exoterisme (het ‘gewone geloof’) gaat uit van een onherleidbaar dualisme tussen God en het schepsel en streeft naar het heil van het individu. Dit heil bevindt zich voorbij de dood en wordt bereikt door moreel handelen of verdienste. God is in dit perspectief een persoon en de gelovige is afhankelijk van Zijn genade. Het esoterisme gaat verder dan geloof en beoogt een bepaald soort hogere – boven de zintuigen uitgaande – kennis of wijsheid, op verschillende wijze aangeduid als gnosis, sophia, sapientia, jñāna (hindoe), al-marifa (islam). De esotericus zoekt deze kennis (of inzicht of graad van bewustzijn) door middel van symboliek en geestelijke oefeningen als concentratie, meditatie en gebed. Hij dringt door tot de onpersoonlijke God (of het Absolute, Nirwana, Atman enz.). Deze godheid is niet verschillend van de mens zelf; de

tweedeling mens-God wordt niet als absoluut beschouwd. Het goede wordt omwille van het goede zelf gedaan, niet omwille van het eigen heil.

De School zonder Naam

Met deze auteur, die de exoterie volledig in haar waarde laat en geen bestrijder is van institutionele religie, zijn we aangekomen bij een school van schrijvers die uitzonderlijk goed werk verricht hebben in het achterhalen van de eenheid van de religies, een school die onder andere 'traditionalisme' en 'perennialisme' is genoemd, maar die ik zelf liever de *School zonder Naam* noem. Omdat hun werk in Nederland nauwelijks bekend is, verzocht uitgeverij Synthese mij een inleiding over drie kopstukken van deze school te schrijven onder de titel *De Grote Drie*¹. Maar laten we, voordat ik daar aandacht voor vraag, eerst kijken naar eerdere pogingen de eenheid van de religies vorm te geven. Daarbij speelt de Theosophical Society (TS) een belangrijke rol.

Geschiedenis van het idee

Grondlegger Helena Blavatsky (1831-1891) beschouwde de door haar gebrachte leer als de essentie en oorsprong die alle religies gemeenschappelijk hebben en legde vanaf het begin grote nadruk op de houding die van nature met het besef van de eenheid gepaard gaat, de religieuze tolerantie. Nog steeds wordt op pagina 2 van elk nummer van Theosofia eraan herinnerd dat er in de religie geen dwang mag zijn. Er bestond ook vanaf het begin van de TS een verbod om kwaad te spreken van enige religie. De volgende passage van de reglementen wordt geciteerd door Blavatsky in *De Sleutel tot de Theosofie: Het is vertegenwoordigers van de Theosophical Society verboden om in het publiek hetzij door daad hetzij door woord te getuigen van enige voorkeur of vijandigheid jegens een of andere religieuze of filosofische sekte*. Dit zijn zeer hoge normen. De Theosophical Society heeft dan ook veel bijgedragen aan het verspreiden van een houding van religieuze tolerantie.

De eenheid van de religies is vele malen in de geschiedenis van het Westerse denken gesuggereerd. De grote kerkvader Augustinus (354-430) bijvoorbeeld sprak in zijn *Belijdenissen* (IX, 10) van de *ongeschapen wijsheid, dezelfde nu als ze altijd was en die altijd dezelfde zal blijven* en sprak van een oeroude religie die pas na de geboorte van Christus christendom werd genoemd. Pas in de tweede helft van de negentiende eeuw werd deze eenheid een breed gedragen idee. Aanvankelijk was het idee niet in de eerste plaats gebaseerd op uitgebreide studie van de wereldreligies, maar op informatie die de leden van de Theosophical Society opvingen uit de hogere wereld. De academische kennis van oosterse religies was in het Westen destijds nog beperkt en bevatte veel fouten, en persoonlijke kennis die westerlingen hadden opgedaan op de diverse spirituele paden bestond er nauwelijks. Een nadeel van de langs paranormale wegen verkregen informatie is dat er verschil van mening kon ontstaan over wat de Meesters hadden doorgegeven en dat gebeurde ook. Overigens beschouwde geen van de kopstukken van de Theosophical Society zichzelf als een onfeilbare bron of als boodschapper van de laatste waarheid. Blavatsky spreekt in het voorwoord van *De Geheime Leer* zelfs heel bescheiden van een 'werkhypothese'. In elk geval staat wel vast dat vroege theosofen een grote stimulans aan het idee van universele religie hebben gegeven. Het was aan anderen om dit verder uit te werken, toen er in het Westen meer kennis was van Oosterse religies.

Het omvangrijke onderzoek van Dr. Bhagavan Das

Binnen het hindoeïsme was het idee van de eenheid van de religies al lang bekend onder de naam Sanātana Dharma (de Eeuwige Leer). Het is in India een reeds lang bestaand en breed geaccepteerd idee. Het is dan ook geen toeval dat een Indiaas lid van de Theosophical Society een omvangrijk boek² heeft geschreven over dit thema, waarin hij verder ging dan Blavatsky en Besant in het demonstreren van de bovengenoemde eenheid. Dr. Bhagavan Das (1869-1958) nam de vedantaleer als uitgangspunt en voerde een schat aan informatie aan over andere religies: christendom, islam (soefi), boeddhisme, taoïsme, mazdaïsme en andere. Zijn methode bestond in het naast elkaar plaatsen van teksten uit de diverse religies, in de hoop dat de lezer dan zelf zou inzien dat in verschillende bewoordingen hetzelfde gezegd werd. Soms was hij iets te enthousiast of iets te losjes (de parallellen waren dan onwaarschijnlijk), maar de aangevoerde informatie kan ook nu nog voor velen leerzaam zijn. Zijn verregaande idealisme, zijn grenzeloze vertrouwen in bovengenoemde methode, maar ook zijn naïviteit blijken uit het feit dat hij in 1924 op een Hindoe-Moslim Eenheids Conferentie, na heftige godsdienstrellen, heeft voorgesteld om een commissie te benoemen van 'geleerde, ruimdenkende, menslievende, niet fanatieke mensen' die een gefaseerde reeks 'Text Books of Universal Religion' zou moeten opstellen, met parallelle passages uit alle geschriften, die onderwezen zouden moeten worden in heel India. (Dit voorstel, dat uiteraard de godsdienstrellen niet had kunnen verhelpen, werd afgewezen). Zijn optimisme blijkt ook uit zijn vaste overtuiging dat niet alleen de religies, maar ook alle wetenschappen binnenkort (!) één zouden zijn. Deze gedachte is binnen het hindoeïsme niet onlogisch, maar gaat geheel voorbij aan de essentie van de moderne wetenschap.

Fundamentele kritiek op de westerse beschaving

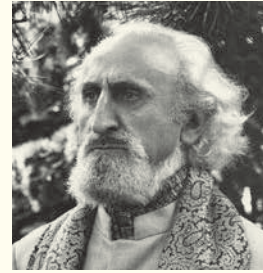
De wetenschap als machtige bondgenoot zoeken was een kenmerk van de vroege theosofie en trouwens ook van huidige spirituele organisaties of personen (denk aan de Dalai Lama). Geheel anders ging René Guénon (1886-1951) te werk. Na zijn kennismaking met de vedanta en zijn besef van de ene universele metafysica (naar voorbeeld van de Sanātana Dharma) werd hij zich scherp bewust van de tekortkomingen van de Westerse beschaving inclusief de moderne wetenschappen. Hij vond het een groot gebrek dat zij met geen enkel hoger principe verbonden waren, met andere woorden dat de eenheid van wetenschappen onmogelijk was. Zijn fundamentele kritiek op de westerse beschaving werd overgenomen en aangevuld door de twee andere kopstukken van de bovengenoemde School zonder Naam, Ananda Coomaraswamy (1877-1947) en Frithjof Schuon (1907-1998) en deze kritiek ter harte nemen, lijkt een van de weinige mogelijkheden om aan de overstelpende hoeveelheid problemen van onze tijd het hoofd te bieden. De westerse beschaving, die door en door materialistisch is en al sinds de veertiende eeuw de verbinding met het spirituele steeds verder aan het afbreken is, verbreidt zich namelijk over de hele wereld, met funeste gevolgen voor veiligheid (nucleaire dreiging) en leefomgeving. Deze auteurs mogen conservatief genoemd worden, maar dan in de gunstige zin van het woord (het goede moet behouden worden; het nieuwe is niet automatisch een verbetering) en met de aantekening dat zij de klok

René Guénon

Ananda Coomaraswamy

Frithjof Schuon

niet willen terugzetten, maar zich wel bewust zijn dat de zo verguisde middeleeuwen op spiritueel gebied voor ons een voorbeeld kunnen zijn. René Guénon plaatst het begin van het westerse verval in de veertiende eeuw. Wat betreft zijn kritiek op de westerse beschaving moet ik me hier beperken tot het aanstippen van slechts enkele punten die door hem aan de kaak werden gesteld: het geloof in de vooruitgang, de opvatting dat alleen de moderne wetenschap betrouwbare kennis kan bieden, de overdrijving van de waarde van de actie in vergelijking met de contemplatie, de nadruk op middelen en techniek met verwaarlozing van het denken over de doelen en waarden, het op een voetstuk zetten van het individu met al zijn soms kleinzielige wensen, het egalitarisme dat alle echte hiërarchie doet vervagen.

Het oog van het hart

De drie genoemde auteurs, die het onderwerp vormen van het al genoemde boek *De Grote Drie*, baseren de universele metafysica die ten grondslag ligt aan alle religies op een kenvermogen dat anders is dan dat van de empirische wetenschappen en ook anders dan het paranormale vermogen van de eerste theosofen, maar wel bekend is uit de antieke filosofie, namelijk het intellect (of de intellectuele intuïtie). Dit vermogen, dat niet verward mag worden met de gewone rede, is diep verankerd in het menselijk bewustzijn en wordt, bij de ene mens in hogere mate dan bij de andere, verduisterd door hartstochten en gedachten. Het wordt ook het oog van het hart genoemd. Een tijdelijk intuïtief besef van de metafysica is mogelijk voor velen, een blijvend besef is alleen weggelegd voor de 'bevrijde' of 'verlichte' mens. Het hele idee van de eenheid van de religies houdt in dat alle religies verschillende wegen bieden die allemaal op ditzelfde eindpunt uitkomen, waar de mens samenvalt met God. Het zijn allemaal wegen die op verschillende plaatsen onder aan de berg beginnen, maar naar dezelfde bergtop leiden. Die top wordt aangeduid als het Absolute, Advaita (het non-duale in vedanta), de onpersoonlijke, onbeschrijflijke God (christendom van o.a. Eckhart), Nirwana (boeddhisme), Adam Kadmon (kabbala), de Universele Mens (soefi), het Ene (Plotinus en de neoplatonisten), het Goede (Plato).

Hoe hoger je komt, des te makkelijker zie je de andere paden.

De ene metafysica die vele gewaden heeft

Alle drie behandelde auteurs nemen de advaita vedanta als basis voor de onderliggende gemeenschappelijke visie van alle religies, dat wil zeggen voor de ene metafysica die vele gewaden heeft. Het verschil met Dr. Bhagavan Das is dat zij deze metafysica in westerse termen weergeven en dat zij de structuur ervan duidelijker laten uitkomen. Als voorbeeld mag dienen de metafysica die Frithjof Schuon ontvouwt

in zijn boek over dit onderwerp en die in *De Grote Drie* kort wordt uitgelegd. In het eerste deel van zijn boek betoogt Schuon dat, als je het wonder van de subjectiviteit, van het bewustzijn, goed tot je laat doordringen dit een weerlegging vormt voor de materialistische these dat alles uit materie voortkomt. Verder duidt het onderscheid tussen menselijk en dierlijk bewustzijn (de menselijke kennis is objectief en totaal) op een speciaal vermogen en een speciale taak van de mens. In het tweede deel volgt een schets van de goddelijke wereld. Het Principe (of God) heeft dimensies (Absoluutheid, Oneindigheid en Volmaaktheid), modi (Wijsheid, Macht en Goedheid) en niveaus (Essentie, Potentialiteit en goddelijke Manifestatie). De bespreking van de drie dimensies leiden tot een beschouwing over het dogma van de Drievuldigheid in het christendom. Wat betreft de niveaus: de gehele schepping of manifestatie heeft als oorzaak de platoonse archetypen, die Schuon in navolging van vele soefi-auteurs opvat als zuivere mogelijkheden in de geest van God die meer werkelijkheid hebben dan de vergankelijke wereld van onze zintuigen. Alles wat bestaat, fysiek dan wel psychisch, (dus de gehele manifestatie) is onderworpen aan tijd, ruimte, materie, vorm en getal; welnu, deze bestaansvoorwaarden dragen ook de sporen van het goddelijke, in de eerste plaats de oneindigheid, maar ook de absoluutheid (het nu of het geometrische punt bijvoorbeeld). Het derde deel, dat gaat over de menselijke wereld, biedt een schets van een spirituele mensbeschouwing en toont het theomorfe karakter (de mens geschapen naar Gods beeld en gelijkenis) niet alleen van de menselijke geest (deze bestaat uit intelligentie, gevoel en wil, afschaduwing van de goddelijke Kennis, Liefde en Wil), maar ook van het menselijk lichaam (de absoluutheid bijvoorbeeld drukt zich uit in de permanent verticale houding). Wie het hele boek goed tot zich door laat dringen begrijpt hoe het mogelijk is om 'overall God te zien', zoals de titel luidt van een van Schuons artikelen .

Gelijksoortige ervaringen op verschillende spirituele paden

De diverse religies hebben niet alleen een onderliggende metafysica gemeen, maar ondanks de verschillende leren en methoden ook een geestelijke trend die de mens op het spirituele pad ervaart. Dit is altijd een afname van egocentrisme, want het is het ego dat hoger bewustzijn in de weg staat. Vandaar dat er veel overeenkomsten in de verschillende morele regels (die het ego beteugelen) zijn aan te wijzen. De leerling op het pad ervaart een toename van inzicht, van innerlijke vrijheid, van zuiverheid, van ontspanning en van tevredenheid. De accenten liggen verschillend bij de diverse religies, de trend is onmiskenbaar.

Sacrale kunst als uitdrukking van de metafysica

De ene metafysica kan niet alleen op vele manieren worden verwoord, ze kan ook op vele manieren in kunstwerken worden uitgedrukt. In beide gevallen speelt symboliek een belangrijke rol: symboliek is onontbeerlijk voor metafysica en is kenmerkend voor alle traditionele culturen. De drie auteurs waren alle scherpzinnige duiders van sacrale kunst. In hun kielzog hebben tal van anderen de sacrale kunst uit alle werelddelen symbolisch geduid, te beginnen met het standaardwerk over dit onderwerp van Titus Burckhardt . Om te laten zien hoe praktisch de onderliggende metafysica in traditionele samenlevingen beleefd kan worden en hoe misplaatst het is om deze primitief te noemen, geef ik hier een voorbeeld dat afkomstig is van de middelste van 'de grote drie', Ananda Coomaraswamy. Hij was de eerste kunstgeleerde die op heldere en

• TITUS BURCKHARDT •
**SACRALE KUNST
WERELDWIJD**

diepgaande wijze het verschil tussen traditionele en latere westerse kunst beschreef.

De woning is voor de traditionele mens een afbeelding van de kosmos (beide omhullen de mens). Zij is even heilig als de kosmos, die een manifestatie van het Absolute Ene is. Als voorbeeld kan genoemd worden de ronde nomadentent, die in Mongolië is ontworpen en daar ger wordt genoemd maar bekender is geworden onder de waarschijnlijk Turkse naam yurt. Hier speelt, zoals in vrijwel alle oude beschavingen, de symboliek van het middelpunt (symbool van het goddelijke Ene) en van de vier windrichtingen een grote rol. De ruimte wordt ingedeeld naar de vier windrichtingen: de ingang in het zuiden, de mannen en de gasten in het westen, de vrouwen en kinderen in het oosten, het boeddhistische

altaar (of later andere belangrijke dingen zoals familiefoto's, diploma's) in het noorden. Midden in staat de haard met recht daarboven een gat in het dak dat de verbinding met de hemel is en dan ook 'oog van de hemel' wordt genoemd. En de rookpluim die erdoor opstijgt is een afbeelding van de wereldboom of de wereldas: datgene waarvan de hele wereld afhankelijk is. De sjamaan bereikt erdoor de bovenwereld en soms wordt er werkelijk een berk in opgericht. Dat deze haard nog belangrijker is dan het boeddhistische altaar wordt duidelijk doordat de strenge gedragsregels binnen de tent verbieden om de voeten naar de haard te richten. De orde in de tent weerspiegelt de orde in de kosmos. Door ons westerlingen wordt een huis bijna uitsluitend beoordeeld op het comfort dat het biedt en de sfeer die erin geschapen kan worden. De traditionele mens ervaart aan zijn huis ook een metafysische dimensie.

Tot slot

Laat me eindigen met een persoonlijke noot. Na een scholing in het theravada-boeddhisme, dat spaarzaam is met metafysische vergezichten, maar me wel een zeer duidelijk idee gaf wat een spiritueel pad inhoudt, bracht de kennismaking met Guénon, Coomaraswamy en Schuon mij een langzaam dagend besef van de universele metafysica. Een wereld ging voor me open. Met vreugde stelde ik vast dat overal op aarde en in alle tijden niet alleen in geschriften, maar ook in kunstwerken de sporen te vinden zijn van datgene wat de bron is van alles en wat alles waarde geeft, het Absolute, God, Nirwana of een andere naam. Of ik nu een oude Romaanse kerk betreed, een antieke Chinese landschapsschildering aanschouw of een Indonesisch broodschaaltje bewonder, overal proef ik mensen die hun hart voor God hebben geopend of die Hem hebben gezien.

Voetnoten

1. Paul Boersma, *De Grote Drie, René Guénon, Ananda Coomaraswamy, Frithjof Schuon, pioniers van universele wijsheid* (Synthese, april 2024)
2. Dr. Bhagavan Das, *Essential Unity of All Religions* (eerste editie 1932)
3. Frithjof Schuon, *Van het goddelijke naar het menselijke* (Synthese 2022)
4. Frithjof Schuon, *In het spoor van de gnosis* (Synthese 2023), p.135-152
5. Titus Burckhardt, *Sacrale kunst wereldwijd* (Synthese 2016)

Lapis Philosophorum: het pad van alchemie om ons innerlijke goud te vinden **Tobia Buscaglione**

Tobia Buscaglione is vice-president van de Aurora Lodge in Vicenza, Italië. Hij coördineert en neemt deel aan de activiteiten van jonge Italiaanse theosofen en die van de Italiaanse sectie. Hij is al ongeveer 20 jaar geïnteresseerd in oosterse filosofie en holistische disciplines. Hij maakt verder content voor de multimedia kanalen van de Theosophical Society en bestudeert en probeert getrouw de boodschap van de *Gupta Vidya* of oude wijsheid te verspreiden.

De alchemistische filosofie is een traditie die veel oude culturen gemeen hebben. De leringen ervan zijn te vinden bij de mensen in China en India, in Hellenistisch Griekenland en het oude Egypte, in de Arabische wereld en onder islamitische volken. Het was juist vanuit het Nabije Oosten dat de eerste invloeden al in de vroege Middeleeuwen het Europese continent bereikten, maar het duurde tot de Renaissance voordat de verspreiding en verdieping van de zogenaamde ‘occulte wetenschappen’ in het Westen zichtbaar werden, zelfs binnen intellectuele kringen. In deze periode konden, net als in de antieke filosofie, geen gespecialiseerde wetenschappen worden onderscheiden. Kennis was met elkaar verweven en werd met gelijke waardigheid bestudeerd: geneeskunde, filosofie, astrologie en alchemie legden de basis voor de ontwikkeling van de wetenschappelijke benadering zoals we die vandaag de dag kennen, voornamelijk door empirische observatie en experimenten die men deed op menselijke lichamen. De geboorte van de moderne wetenschap met de komst van het materialistische perspectief veroorzaakte de ondergang van de alchemie en andere wijsgerige studies die nu gedegradeerd zijn tot historische haakjes of behandeld worden met pseudowetenschappelijke verwaandheid.

De studie van de alchemie - etymologisch uit het Arabisch ‘de scheikunde’, ‘het vuur’, en uit het Grieks ‘dat wat bindt of samensmelt’ - houdt kennis en beheersing in van een reeks disciplines die, vanuit het moderne perspectief, weinig met elkaar te maken hebben. Geen enkel kennisgebied is uitgesloten voor de alchemist, die verstand heeft van geneeskunde, natuurwetenschappen, metaalkunde, natuurkunde, scheikunde, astrologie en die vaak de symbolen van zijn kennis verwerkt in kunstwerken en architectuur. De symbolen die alchemisten gebruiken verdienen een aparte studie, noodzakelijk om elke stelling en elk proces van natuurlijke stoffen en elementen te beschrijven. Deze symbolen zijn ook gebruikt in psychoanalytische kringen, vooral door Carl Gustav Jung, die de analogieën met het fantasierijke, het onbewuste en de droomwereld benadrukte.

Ouroboros – Theodoros Pelecanos

Wat het alchemistische werk in alle regio's waar het is overgeleverd met elkaar verbindt, is de diepgaande allegorische waarde ervan. Het doel achter deze kunst is om *lood in goud te veranderen*: om te zoeken naar de geheime geest in elke anorganische materie. Dit betekent ook, behalve voor de zogenaamde 'blazers' die de recepten tot op de letter volgden en zich uitsluitend richtten op de chemische en fysische reacties van materie, het herontdekken van het positieve principe van de mens: de pracht van de Zon, zijn ware natuur. Deze natuur, die hem bevrijdt van de grove, aardse, negatieve component, waarvan de dynamiek erg lijkt op die van de principes van Yin en Yang in het Taoïsme.

Vele symbolen komen terug in dit *Grote Werk* en kunnen in verband worden gebracht met de verbetering van de natuur van de mens, die altijd een manier heeft gezocht om zich te bevrijden van het juk van de materie. Hetzij door poëtische inspiratie, de discipline van het lichaam, de oefening van *sképsis*, of met behulp van de *ars technica*: de *athanor*¹ en de *alambiek*², die de smeltkroes van het lichaam symboliseren waaruit de beste deugden gedestilleerd kunnen worden, pas na de verbranding van alle ergste ondeugden. Andere symbolen die betrekking hebben op de ontwikkeling van de mens zijn zwavel, kwik en zout, de drie fundamentele elementen van alle dynamiek van de kosmos, maar ook verbranding, verdamping en tastbaarheid. Bovendien zijn de zeven klassieke planeten, die elk een planetaire geest hebben³, ook elk gerelateerd aan een specifiek metaal om de betekenis en reikwijdte ervan te voltooien⁴.

Hexagram of Aether – Pietro d'Abano

Het *Grote Werk*, of *opus alchemicum*, kan worden gedefinieerd als de zoektocht naar de steen der wijzen of het elixer van onsterfelijkheid, de synthese van tegengestelden, die het resultaat is van de relaties tussen de elementen, zoals die in geometrische vorm elegant worden weergegeven door de twee ineengestringelde driehoeken die ook aanwezig zijn in de glyph van de Theosophical Society. Het mythische artefact van de steen der wijzen definieert zonder twijfel het bereiken van *Filosofisch Goud*, de verfijning die het resultaat is van psychische en spirituele transformatieve processen. Dit is het doel dat de alchemist zichzelf stelt aan het begin van zijn

werk, maar het vormt tegelijkertijd het *instrument* om dit soort verandering in de mens teweeg te brengen.

Het *Grote Werk* voor het verkrijgen van de mysterieuze steen bestaat uit zeven processen die verdeeld zijn in vier operaties of stadia: verrotting, calcinatie, distillatie en sublimatie⁵. Deze stadia verlopen via de natte, devotionele en gevoelsgerelateerde route of via de zogenaamde droge, creatieve en initiërende route, gedomineerd door de wil en directe actie. Het proces begint bij de aarde, de grove materie, de chaos van het primordiale, gesymboliseerd door lood en de raaf. Na de oogst bereidt Saturnus het substraat voor door de ontbinding van de elementen, net zoals de natuur de grond vruchtbaar maakt tijdens het winterseizoen. Deze fase wordt *Nigredo* genoemd en vertegenwoordigt de introspectie van de ziel die geconfronteerd wordt met zijn

eigen schaduw⁶. Dan begint de wedergeboorte van de dag tijdens de *Albedo*-fase, de lente van de ziel, gesymboliseerd door zilver en de zwaan. In deze fase komt Venus tevoorschijn uit het water, drager van het witte maanlicht en treedt de wereld tegemoet om deze te ervaren, om de realiteit van het leven te leren kennen door middel van de vrije wil⁷. Tijdens de *Citrinitas*, of 'vergelende' fase, begint de vereniging van tegengestelden, de alchemistische bruiloft die zal sublimeren in de kleur goud, de kleur van de Zon en metaal, de zomer van het leven die als een majestueuze adelaar door de lucht zweeft. De veelkleurige staart van de pauw die ons spirituele pad kruist, vindt zijn archetypische analogie in de figuur van de Kluizenaar, de wijze oude man, die verder gaat op het achterwaartse pad en bestudeert hoe voorbij de illusie te gaan⁸. De *Rubedo*-fase sluit de cirkel en voltooit de vereniging van tegengestelden, het mannelijke en het vrouwelijke, geest en materie, de microkosmos en de macrokosmos, zoals in het alchemistische huwelijk tussen de Zon en de Maan. De feniks, geboren uit het kosmische ei dat ze zelf gelegd heeft, is nu klaar om de hoogten van de goddelijke wereld om te ploegen, om de materie te verlossen en het ego met de wereld te verenigen, waarbij de ziel geofferd wordt om de afdaling van de geest mogelijk te maken door een daad van bewuste wil. De steen der wijzen is klaar om gebruikt te worden⁹. Hermes wandelt tussen de volkeren om hen te instrueren en Prometheus is zich bewust van het doel van zijn cyclus van straf en bevrijding om ervoor te zorgen dat de mensheid kan bloeien en verbeteren.

In het boek *The Life and the Doctrines of Philippus Theophrastus Bombast of Hohenheim: Known by the Name of Paracelsus*, recent heruitgegeven door de European School of Theosophy, definieert Franz Hartmann 'alchemie' en 'astrologie' als wetenschappen die zich bezighouden met de geestelijke wereld en als zodanig niet begrepen kunnen worden door mensen die niet zo'n wereldbeeld hebben. Wat scheikunde en alchemie van elkaar onderscheidt is dus het toepassingsgebied: de ene houdt zich bezig met fysieke materie, de andere met de astrale principes van materie. Dezelfde relatie bestaat tussen astronomie en astrologie: de ene bestudeert de fysieke aspecten van de lichamen van sterren en planeten, de andere houdt zich bezig met de psychische invloeden van zulke kosmische krachten in relatie tot elkaar en tot de menselijke microkosmos. Alchemie en astrologie zijn dus ledematen die alleen begrijpelijk zijn voor hen die begiftigd zijn met spirituele intelligentie en kennis van de zielenwereld.

Dat Rosa Mel Apibus – Robert Fludd

Gebruikmakend van dezelfde dynamiek als de transmutatie van metalen, introduceerde Paracelsus ook een op planten gebaseerde tak van alchemie waaraan hij de naam *Spagyriek* gaf, van het Griekse 'scheiden' en 'samenbrengen'. Volgens de Spagyrische geneeskunde zijn ziekten het gevolg van onevenwichtigheden van de vier elementen, veroorzaakt door de *Archei*, natuurgeesten of elementalen die in staat zijn om te genezen, met als belangrijkste de *Steen der Wijzen*, de *Prima Materia*¹⁰, de *Mercurius des Levens*¹¹ en de *Tinctuur*¹². Het is daarom duidelijk dat het geheim dat wordt

gedefinieerd als de ‘Steen der Wijzen’ net zo goed een spirituele als een fysieke betekenis heeft.

In *Isis Ontsluierd* wordt opgemerkt dat het onderwerp van de Hermetische kunst de Mens¹³ is en dat het doel van de kunst de perfectie van de mens is. De mens is zo'n steen en vertegenwoordigt het effect van de oorzaak, waarbij de oorzaak het universele oplosmiddel is, dat wil zeggen, de goddelijke geest. Alles in de natuur manifesteert zich volgens een drievoudig aspect. De mens is daarop geen uitzondering. De mens vormt een drie-eenheid die bestaat uit zout, zwavel – ‘geheim vuur’ genoemd – en kwikhoudend water, dit is lichaam, ziel en geest. Dit drievoudige aspect vinden we ook terug in de alchemie, waarin het laagste aspect het bereiden, zuiveren en combineren van fysieke stoffen is. Dit vormt de oorsprong van de moderne chemie, die zeer geavanceerd is vergeleken met de oude chemie, maar de waarneming van de hogere niveaus van de natuur mist. Alchemie verandert de eigenschappen van dingen en tilt ze naar een hogere staat van bestaan. Het middelste aspect vereist kennis van de onzichtbare elementen en hun aard die de astrale lichamen van de dingen vormen. Het hogere aspect van alchemie betreft de regeneratie van de mens tot de goddelijke geest uit de elementen van het fysieke lichaam. Dit wordt beschouwd als het grootste mysterie, omdat het fysieke lichaam in zichzelf de essenties, gecondenseerd en gestold, bevat die bijdragen aan de creatie van de spirituele mens. Werken met het symbool van het kruis stelt de ware alchemist in staat om de onderliggende link te verklaren tussen de aarding van de mens in de materiële elementen van de aarde, de uitdrukking van de ziel door de dierlijke krachten van de natuur op de horizontale lijn van het kruis en zijn hogere Zelf in het rijk van onsterfelijkheid door de verticale lijn, waardoor de dynamische relatie tussen prakriti en purusha¹⁴ beter wordt begrepen.

De voltooiing van het alchemistische pad leidt altijd terug naar het begin, zij het in een hogere staat van bewustzijn. Nu straalt de ruwe innerlijke steen gouden licht uit, omdat hij één is geworden met het bewustzijn van de kosmos. Het nieuw verkregen *Filosofisch Goud* is in staat materie te muteren en te overstijgen, licht te brengen en de ziel tot nieuw leven te wekken. Alles wordt gouden licht. Wat Paracelsus noemt: *‘kunst waarin Vulcanus¹⁵, of het vuur van de Natuur¹⁶, een actieve kunstenaar is’*, maakt zuivering en ontkieming mogelijk vanuit de oermaterie¹⁷. De ware alchemist, die zijn spirituele gaven heeft ontwikkeld, kan materie aantrekken uit het *Mysterium magnum*, Akasha of siderisch licht - die astrale ether die *‘de hele kosmos doordringt en in zijn latente staat zelfs in de kleinste rotsdeeltjes sluimert’* en die *‘als belangrijkste middel in de magie ons alle geheimen van de natuur kan ontdekken’*, volgens de definitie van Mevrouw Blavatsky.

Vertaling P. van Tol

Voetnoten

1. In de alchemie is een athanor een oven die gebruikt wordt om een uniforme en constante hitte te leveren voor de alchemistische spijsvertering.
2. Een alambiek is een alchemistische distilleerkolf die bestaat uit twee vaten die met elkaar verbonden zijn door een buis en die gebruikt wordt voor het destilleren van vloeistoffen.
3. Ook wel door de Zwitserse arts, alchemist en filosoof Paracelsus de ‘tinctuur’ van een planeet genoemd. Dit is de ‘spirituele essentie’ die transformerende krachten heeft en waar de alchemisten naar zochten.

Volgens Paracelsus hebben verschillende stoffen zo'n 'tinctuur', naast planeten ook metalen, mineralen en planten.

4. Volgens Paracelsus produceert de Zon goud, de Maan zilver, Mars ijzer, Jupiter tin, Venus koper en Saturnus lood.
5. In termen van Jungiaanse psychologie is dit het proces van individuatie. Jung beschreef deze vier stadia als: Bekentenis, Verlichting, Educatie en Transformatie.
6. In de Jungiaanse psychologie wordt dit 'schaduwwerk' genoemd. Het is de fase van de bekentenis of *catharsis*.
7. Voor Jung richt dit stadium zich op de ontwikkeling van communicatie tussen de onbewuste en bewuste aspecten van de psyche. Dit stadium bouwt relaties op met het Zelf. Dit is het stadium van verlichting of opheldering.
8. *Citrinitas* wordt vaak geassocieerd met intellectuele helderheid, verhoogd spiritueel bewustzijn en de eerste stadia van ware verlichting. Het is wanneer de alchemist de diepere waarheden van het bestaan en het universum begint te zien, voorbij de duisternis van *Nigredo* en de zuiverende witheid van *Albedo* naar het gouden licht van begrip. Voor Jung richt deze fase zich op het vergemakkelijken van bewuste verbondenheid met anderen en de wereld in het algemeen.
9. In *Rubedo* heeft de alchemist het transformatieproces voltooid. *Rubedo* betekent de integratie van lichaam, ziel en geest, een terugkeer naar eenheid en heil na het ondergaan van zuivering en verlichting. *Rubedo* vertegenwoordigt de volledige realisatie van het goddelijke zelf, voor Jung het bereiken van individuatie.
10. Het alomtegenwoordige uitgangsmateriaal dat nodig is voor het alchemistische Grote Werk, of magnum opus en de creatie van de steen der wijzen. Het is de primitieve vormloze basis van alle materie.
11. Voor de alchemisten vertegenwoordigde kwik de alomtegenwoordige levensgeest, die een brug vormde tussen het lichaam en de ziel.
12. 'Spirituele essentie', zie ook eindnoot 3.
13. Niet 'mens' in het gewone gebruik, maar de grotere onzichtbare Mens die binnenin sluimert, het hogere Zelf.
14. In de theosofie is Prakriti Sanskriet voor primordiale natuur of materie, terwijl Purusha in het Sanskriet 'mens', 'Hemelse Mens' of 'Ideale Mens' betekent. De laatste wordt vaak gebruikt voor de spirituele mens in elk individueel mens, dus een term voor het spirituele zelf of monade.
15. Voor Paracelsus was Vulcanus synoniem met de transformerende kracht en het creatieve potentieel dat in de mens besloten ligt, de grotere onzichtbare mens of *anthropos*, die in hem sluimert.
16. Vuur vertegenwoordigt in de alchemie de scheppende kracht die nodig is voor transmutatie, zuivering en verlichting.
17. *Prima materia*. Paracelsus schrijft: *Niets is geschapen als ultima materia - in zijn uiteindelijke staat. Alles is eerst geschapen in zijn prima materia, zijn oorspronkelijke substantie; daarna komt Vulcanus en door de kunst van de alchemie ontwikkelt hij het tot zijn uiteindelijke substantie*. In de theosofie is 'oermaterie' de eerste differentiatie van pre-kosmische substantie, ook 'kosmische materie'. In zijn hoogste aspect vormt dit Akasha.

Architraaf en zegel van de Alchemische Deur in Rome (foto Salvatore Marrone)

Mevrouw Blavatsky aan het woord

De redactie meent dat het zinvol is bij tijd en wijle mevrouw Blavatsky zélf aan het woord te laten. We publiceren veel over haar ideeën, maar haar eigen woorden lezen we zelden. In *De Sleutel tot de Theosofie* geeft HPB antwoord op vragen. Zelf zegt zij in het voorwoord dat dit boek geen alomvattend handboek is, maar slechts een sleutel die de deur ontsluit naar diepere studie.

Vraag:

Wilt u zeggen dat de leringen van Boeddha en die van Christus tot dusver geen van beide juist zijn begrepen?

HPB:

Dat is precies wat ik bedoel. Beide evangeliën, het boeddhistische en het christelijke, werden met hetzelfde oogmerk gepredikt. Beide hervormers waren vurige filantropen en daadwerkelijke *altruïsten en predikten een onmiskenbaar socialisme* van de edelste en hoogste soort, zelfopoffering tot het bittere einde. 'Laat de zonden van de hele wereld op me vallen, opdat ik de ellende en het lijden van de mens kan verlichten!' roept Boeddha uit; 'Ik zou niet iemand om hulp laten roepen die ik zou kunnen redden!' spreekt de prins-bedelaar, gehuld in afgedankte voden van begraafplaatsen. 'Kom naar mij, jullie die vermoeid en belast zijt, en ik zal u rust geven', is de oproep tot de armen en misdeelden door de 'Man van Smarten', die geen plaats heeft om het hoofd neer te leggen.

De leringen van beiden zijn grenzeloze liefde voor de mensheid, barmhartigheid, vergiffenis van onrecht, zelfvergetelheid en deernis met de misleide menigte; zij tonen beiden dezelfde verachting voor rijkdom en maken geen onderscheid tussen mijn en dijn. Hun wens was aan de onwetenden en misleiden, voor wie de last in het leven te zwaar was, voldoende hoop te geven en enig vermoeden van de waarheid, om hen in hun moeilijkste uren te steunen, zonder de heilige mysteriën van de inwijding aan *allen* te onthullen. Maar het doel van beide hervormers werden als gevolg van een overmatige ijver van hun latere volgelingen belemmerd. Zie wat de gevolgen zijn van het verkeerd begrijpen en verkeerd vertolken van de woorden van de Meesters!

Vraag:

Maar Boeddha moet ongetwijfeld de onsterfelijkheid van de ziel hebben verworpen, als alle oriëntalist en zijn eigen priesters dat zeggen!

Helena Petrovna Blavatsky

HPB:

De arhats begonnen met het volgen van de gedragslijn van hun Meester, maar de meerderheid van de daarna komende priesters waren niet ingewijd, net als in het christendom, en zo gingen de grote esoterische waarheden langzamerhand bijna verloren. Een bewijs hiervan is dat van de twee in Ceylon bestaande scholen, de Siamese gelooft dat de dood de volstreekte vernietiging van de individualiteit en de persoonlijkheid betekent, terwijl de andere nirvana verklaart, zoals wij theosofen dat doen.

Vraag:

Maar waarom vertegenwoordigen het boeddhisme en het christendom in dat geval de twee tegengestelde polen van zo'n geloof?

HPB:

Omdat de omstandigheden waarin ze werden verkondigd niet gelijk waren. In India hadden de brahmanen, die angstvallig over hun hogere kennis waakten, en elke andere kaste dan hun eigen ervan uitsloten, miljoenen mensen tot afgoderij en bijna fetisjisme gedreven. Boeddha moest de genadeslag toebrengen aan een overdadige, ongezonde fantasie en een fanatiek bijgeloof, die het gevolg waren van een onwetendheid die men voordien en daarna zelden heeft gekend. Liever een filosofisch atheïsme dan zo'n blinde verering voor hen

Die hun goden aanroepen en niet worden gehoord,

Of op wie geen acht wordt geslagen

en die leven en sterven in mentale wanhoop. Voordat hij de waarheid kon brengen moest hij eerst die troebele stroom van bijgeloof stoppen en *dwalingen* wegnemen. Omdat Boeddha niet *alles* openbaar kon maken - om dezelfde goede reden als in het geval van Jezus, die *zijn* discipelen eraan herinnert dat de geheimen van de hemel slechts voor de uitverkorenen zijn en niet voor de onwetende massa, tot wie hij dan ook 'in gelijkenissen sprak' (Matth. 13:11) - noopte zijn voorzichtigheid Boeddha ertoe *te veel geheim te houden*. Hij weigerde zelfs tegen de monnik Vacchagotta te zeggen of er wel of niet een ego in de mens bestond. Toen op een antwoord werd aangedrongen 'bewaarde de Verhevene het stilzwijgen.'

De sleutel tot de theosofie. TUP 1985, p. 73

Foto: Erik Klap

Van de voorzitter *Ingmar de Boer*

In 1 juni 2024 ben ik aangetreden als voorzitter, en in de afgelopen maanden is een aantal zaken op de rails gezet waarover ik graag wat meer wil vertellen. Ik hoop hiermee een inkijkje te kunnen geven in de organisatorische kant van de vereniging.

Hoofdbestuur

Op dit moment bestaat het TVN hoofdbestuur uit drie bestuursleden. Als voorzitter word ik bijgestaan door penningmeester Frans Meijer en gewoon lid Richard van den Boomen. De functie van secretaris is vacant. Aanvulling is noodzakelijk, nu de huidige penningmeester zich om gezondheidsredenen niet opnieuw verkiesbaar stelt.

Het is goed nieuws dat Pauline van Tol (jong theosofen) en Christ Tielemans (loge Nijmegen) zich bereid hebben verklaard toe te treden tot het hoofdbestuur. Tot de ALV in 2025 (wanneer zij als kandidaat-bestuursleden kunnen worden voorgedragen) kunnen zij als genodigden deelnemen aan de vergaderingen van het hoofdbestuur. Contacten met een beoogde penningmeester bevinden zich in een vroeg maar veelbelovend stadium.

Secretarisfunctie/administratief werk

Eén van de hoofdbestuursleden zal wellicht de formele titel van secretaris op zich nemen. Het werk van de secretaris zal nader worden bepaald in overleg met de persoon die zich daarvoor beschikbaar stelt.

Nu de functie van secretaris sinds 1 juni vacant is, zal Wim Leijs vooralsnog een deel van de kantoortaken in de Tolstraat als “office manager” op zich nemen. We zijn op dit moment op zoek naar leden die secretariael werk kunnen doen, om dit werk stap voor stap van Wim over te nemen. Hij kan zich dan weer richten op meer inhoudelijk werk, waar uiteraard zijn hart ligt. Het lijkt een goed idee om het uitgebreide secretariële werk op te splitsen in verschillende kleinere taakjes om te voorkomen dat de nieuwe secretaris daarmee straks full-time wordt belast.

Op het kantoor in de Tolstraat, het TVN-hoofdkwartier, worden informatiepakketten en boekbestellingen nu verzonden door een enthousiaste en capabele vrijwilliger, in samenwerking met mij of Wim Leys.

Ledenadministratie en boekhouding

Omdat de huidige software niet meer door de producent wordt ondersteund, was al vóór 1 juni een begin gemaakt met het overplaatsen van de ledenadministratie naar nieuwe software, waarmee ook online kan worden gewerkt. De overgang naar het nieuwe systeem is nu op een haar na gereed. Medewerkers zullen straks van huis uit kunnen samenwerken om bijvoorbeeld nieuwe leden in te schrijven of wijzigingen door te voeren. Ook voor de boekhouding is nieuwe software nodig. De eerste stappen hiervoor zijn inmiddels gezet.

Website/Nieuwsbrief

Onze website, inclusief webshop, is een belangrijk instrument om naar buiten te treden. Enkele gezichtsbepalende elementen van de site zullen worden aangepast. Op korte termijn vindt overleg plaats met betrokkenen. Het heeft de voorkeur deze taak uit te laten voeren door een externe partij. Vooralsnog verzorgt Wim Leys de TVN-website en de Nieuwsbrief. Voor deze taken wordt de komst van een nieuwe publiciteitsmedewerker toegejuicht.

Brieven voor nieuwe leden

Wie TVN-lid wordt, ontvangt per email een serie maandelijkse brieven die uitleg geven over theosofie en literatuur aanbevelen. Op termijn is het mogelijk de brieven automatisch te verzenden. Op dit moment verzorgt Wim Leys deze zendingen. Het zou fijn zijn als iemand deze taak van hem kan overnemen. Als je dit leest en denkt "misschien kan ik dat wel doen" hoor ik dat natuurlijk heel graag! (info@theosofie.nl) De overige correspondentie met de nieuwe leden en de daarbij behorende administratie zal ik in de toekomst van Wim Leys overnemen.

Publiciteit

Er zijn op dit moment voldoende publiciteitsmedewerkers. Zij werken nauw samen met de evenementencommissie van TVN en het Internationaal Theosofisch Centrum (ITC). Deze commissie is verantwoordelijk voor alle aspecten van de activiteiten die worden georganiseerd door TVN en ITC, zoals de voor- en najaarsdagen, seminars en zomerscholen, retraites, en dergelijke. De Nederlandstalige activiteiten vallen in principe onder verantwoordelijkheid van de TVN en de Engelstalige onder die van het ITC. Op dit moment wordt gewerkt aan betere stroomlijning van de publiciteit van TVN en ITC via Facebook en Instagram.

Werken aan een nieuwe toekomst

Het zou ongetwijfeld mogelijk zijn een heel nummer van Theosofia te vullen met een beschrijving van alle taken die door de medewerkers worden gedaan en ik heb op dit moment het gevoel dat ik heel veel organisatorische aspecten van de vereniging ook nog zou willen beschrijven, en eigenlijk ook de bijzondere mensen die deze taken verrichten, maar ik ga het hierbij laten. In volgende nummers van Theosofia kan ik uiteraard nog andere onderdelen en medewerkers in het licht stellen.

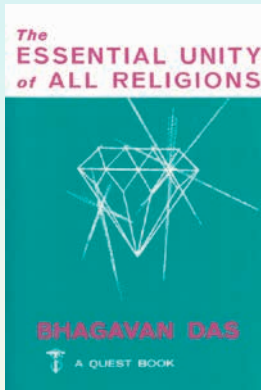
Foto: Lars van de Goor

Theosofische boekhandel Adyar

Tolstraat 154 - 1074 VM Amsterdam - Telefoon: 020 676 56 72

E-mail: books@theosofie.nl - Website: www.theosofie.nl

Open: woensdag t/m zaterdag van 13:00 - 17:00 uur

Bhagavan Das (comp.)

The essential unity of all religions

The Theosophical Publishing House, Adyar - Chennai, 1939
683 pag. - Softcover, ISBN 9780835600071 - prijs € 29,00

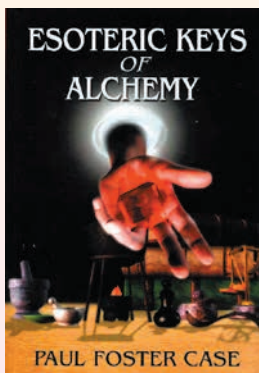
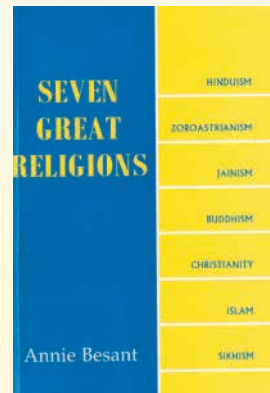
Een bonte verzameling artikelen gegroepeerd in zes hoofdstukken: Godsdienstwetenschap, de weg van kennis, de weg van devotie, de weg van de beleving, de ene weg naar vrede op aarde, en de opvoedkundige weg. Ondanks het feit dat dit boek tot stand is gekomen in de jaren twintig van de vorige eeuw kan het nog volop inspiratie geven met zijn rijkdom aan inzichten en gezichtspunten.

Annie Besant

Seven great religions

The Theosophical Publishing House, Adyar Chennai, 2013
(3e herziene druk) - 319 pag. Softcover, ISBN 9788170595083
Prijs € 15,00

In deze briljante reeks voordrachten uit 1896 en 1901 duikt Annie Besant, president van de Theosophical Society van 1907 tot 1933, in de wereld van zeven grote wereldreligies en hun oogmerk om de mensheid op een hoger plan te brengen. Deze verzameling voordrachten voorziet in essentiële kennis over Hindoeïsme, Zoroastrisme, Boeddhisme, Christendom, Islam, Janinisme en Sikhisme, culminerend in de Theosofie die de bron van alle religies opzoekt. Studenten van religiewetenschap zullen hierin een bron van inspiratie en kennis vinden, allen aanzettend tot zuiver leven, universele liefde en streven naar waarheid.

Paul Foster Case

The esoteric keys of alchemy

Ishtar Publishing, Vancouver, 2006 – 145 pag.
Softcover, ISBN 9780978053512 – prijs € 20,95

Deze alchemistische sleutels van esoterische wijsheid zijn eindelijk beschikbaar gemaakt voor het publiek. Paul Foster Case ontcijferde deze geheimen voor studenten van zijn School of Ageless Wisdom in een stapsgewijs proces, waardoor de lezer een glimp krijgt van de betekenis en de bedoeling. In dit boek combineert hij op unieke wijze de leringen van de westerse mysterietraditie met zijn kennis van symboliek, de klassieke geschriften uit het oosten en het hebreuws, om de universele aard van de alchemie te onthullen.

Adressen Theosofische Vereniging

Secretariaten van loges (l) en centra (c), (b) = met bibliotheek

- Amersfoort (l,b):** Bijeenkomsten: Burgemeester Penstraat 28, 3741 AH Baarn
Marian van der Pijl, M.Rossaartpad 8, 3813 CV Amersfoort
E-mail: amersfoort@theosofie.nl - 033 480 56 53
- Amsterdam (l,b):** Bijeenkomsten: bovenzaal Tolstraat 154, 1074 VM Amsterdam
Contact: Mw. M. Polman - E-mail: logeamsterdamtwn@xs4all.nl
Website: amsterdam.theosofie.nl
- Apeldoorn (c):** Mw. M.W. Meek-Mennega, Burg. Tutein Noltheniuslaan 3
7316 BD Apeldoorn - E-mail: apeldoorn@theosofie.nl
055 522 19 83 - Website: apeldoorn.theosofie.nl
- Assen (c):** Mw. B. Kicken-Bouman, Achterweg 23, 7874 TM Odoornerven
E-mail: assen@theosofie.nl - 0591 78 53 32 of 06 28 47 91 27
Website: www.theosofie-assen.blogspot.nl
- Den Haag (l):** Bijeenkomsten: zaal naast de Vrij Katholieke kerk Sint Albaan
Rietzangerlaan 2A, 2566 SV Den Haag
Contact: Jan Willem Renssen - E-mail: tvndenhaag@gmail.com
Website: www.theosofiedenhaag.nl
- Groningen (l,b):** Marjan Snakenborg, Grote Kampen 7, 9481 JB Vries,
E-mail: theosofie_prov.groningen@outlook.com - 059 22 03 330
- Haarlem (c):** Contact: Georges van den Boorn
E-mail: esoterie.kennemerland@gmail.com - 06 12 09 45 35
- Naarden (l,b):** Ingmar de Boer - E-mail: naarden@theosofie.nl - 035 694 01 80
Website: naarden.theosofie.nl
- Nijmegen (c):** Bijeenkomsten: De Vuurvlieg, Tweede Oude Heselaan 179A - Nijmegen
Contact: Annette Leenders-Siebers - E-mail: nijmegen@theosofie.nl
06 58 95 90 23 - Website: www.theosofienijmegen.nl
- Roermond (c)** Contact: Joan Slagers - E-mail: theosofieroermond21@gmail.com
06 23 84 12 88 - Website: theosofieroermond.nl
- Rotterdam (l):** Bijeenkomsten: Proveniersstraat 30B, 3033 CJ Rotterdam
Contact: Rasul van Die - zie: info@theosofierotterdam.nl
website: www.theosofierotterdam.nl - 06 18 69 70 84
- Utrecht (l,b):** Bijeenkomsten: Kruisstraat 307, 3581 GK Utrecht
Contact: Marijke Ahsman - E-mail: secretarislogeutrecht@gmail.com
06 36 36 48 73 - Website: www.theosofieutrecht.nl
- Zeeland (c,b):** Saskia Campert, secretaris,
E-mail: zeeland@theosofie.nl - 06 26 05 61 63
Website: zeeland.theosofie.nl
Facebook pagina: Theosofie Centrum Zeeland
- Zwolle (l,b):** Bijeenkomsten: Gebouw van de VKK te Zwolle, van 19.30 tot 21.30 uur
Bijeenkomsten: Enkstraat 44 - 8012 TX Zwolle
Contact: Mw. C. Kerssen - E-mail: c.kerssen@online.nl - 06 41 46 97 67
- Adressen België:** Website: <https://ts-belgium.be>
- Antwerpen** Bijeenkomsten: Milisstraat 22, B-2018 Antwerpen
E-mail: loge.antwerpen@ts-belgium.be - Telefoon 0032 476 87 99 68
- Loge Antwerpen (l,b): E-mail: loge.antwerpen@ts-belgium.be - Telefoon 0032 476 87 99 68
- Witte Lotus (l,b): Website: www.logewittelotus.be
E-mail: loge.witte.lotus@ts-belgium.be
Telefoon 0032 486 63 19 97 & 0032 476 87 99 68
- Open Paradigma (l,b): Website: www.openparadigma.org - Telefoon 0032 474 32 53 38
E-mail: open.paradigma@gmail.com & loge.open.paradigma@ts-belgium.be
- Brussel (l,b):** Bijeenkomsten: Geuzenplein 8, B-1000 Brussel
E-mail: info@ts-belgium.be - 0032 486 63 19 97 & 0032 476 87 99 68
- Gent** Bijeenkomsten: Kollekasteel, Groenestaakstraat 66-68, B-9030 Mariakerke
E-mail: tak.vrede@ts-belgium.be - Telefoon 0032 476 87 99 68
- Tak Vrede (l):

Secretariaat, Uitgeverij en Theosofische boekhandel Adyar, Bibliotheek

Tolstraat 154
1074 VM Amsterdam
Telefoon 020 676 56 72
E-mail: info@theosofie.nl
Website: www.theosofie.nl
Facebook:
Theosofische Vereniging in Nederland
Open:
woensdag t/m zaterdag
van 13:00 - 17:00 uur

Hoofdbestuur

Ingmar de Boer (voorzitter)
035 694 0180
Frans Meijer (penningmeester)
Richard van den Boomen (lid)

Lidmaatschap

Contributie € 74,-
(incl. Theosofia)
gezinsleden € 37,-
(zonder Theosofia)

Aanmeldingsformulieren zijn bij het secretariaat verkrijgbaar of via de website.

Betalingen

t.n.v. Theosofische Vereniging in Nederland, Amsterdam
IBAN:
NL31 INGB 0000 1919 10
BIC: INGBNL2A

Internationaal Theosofisch Centrum

Valkeveenselaan 19
1411 GT Naarden
035 694 5121
E-mail:
info@itc-naarden.org
Website:
www.itcnaarden.org

België

Geuzenplein 8
B-1000 Brussel
Sabine Van Osta (voorzitter)
0032 486 63 19 97
E-mail: president@ts-belgium.be

The Theosophical Society (Adyar)

The Theosophical Society (TS) is op 17 november 1875 te New York opgericht door H.P. Blavatsky, H.S. Olcott en anderen. De TS heeft haar internationale hoofdkwartier te Adyar, Chennai, India, en is actief in zestig landen; de Theosofische Vereniging in Nederland is de Nederlandse afdeling van de TS. Om verwarring met andere theosofische groepen te voorkomen wordt in *Theosofia* achter de officiële naam 'The Theosophical Society' tussen haakjes '(Adyar)' vermeld.

The Theosophical Society (Adyar) bestaat uit studenten die bij iedere religie aangesloten kunnen zijn, of bij geen enkele. De leden hebben met elkaar gemeen dat ze de drie doeleinden van de vereniging onderschrijven (zie achterkant omslag), dat ze religieuze tegenstellingen willen oplossen, dat ze mensen van goede wil bijeen willen brengen ongeacht hun religieuze overtuiging, dat zij religieuze waarheden willen bestuderen en de resultaten van die studie met anderen willen delen.

Zij zijn niet door een gemeenschappelijk geloof met elkaar verbonden, maar door het gezamenlijk zoeken en streven naar waarheid. Zij zijn van mening dat waarheid gevonden kan worden door studie, door reflectie, door zuiverheid van leven en door toegewijd te zijn aan hoge idealen.

Zij zien waarheid als dat wat de moeite waard is om naar te streven, niet als een dogma dat wordt opgelegd door een autoriteit. Zij vinden dat een overtuiging het resultaat zou moeten zijn van individuele studie of intuïtie, en niet daaraan vooraf zou moeten gaan, en gebaseerd zou moeten zijn op kennis, niet op aannames. Zij zijn tolerant jegens allen, ook jegens hen die intolerant zijn, niet als een voorrecht om te verlenen, maar omdat ze dat als hun plicht beschouwen. Zij trachten onwetendheid weg te nemen in plaats van deze af te straffen. Zij zien elke religie als een uitdrukking van de goddelijke wijsheid. Zij geven er de voorkeur aan om religies te bestuderen in plaats van deze te veroordelen, om goddelijke wijsheid in praktijk te brengen in plaats van mensen ertoe te bekeren. Zoals waarheid het doel is, is vrede het wachtwoord.

Theosofie is de belichaming van waarheden die aan de basis liggen van elke religie en waarop geen enkele godsdienst het alleenrecht kan doen gelden.

Theosofie biedt een filosofie die het leven begrijpelijk maakt en die laat zien dat de evolutie geleid wordt door rechtvaardigheid en liefde.

Zij geeft de dood haar juiste plek, als een steeds terugkerende gebeurtenis die de poort opent naar een voller en stralender bestaan in een leven dat geen einde heeft. Theosofie geeft de wereld de wetenschap van de geest terug, door de mens te leren de geest te zien als zijn werkelijk zelf, en zijn denkvermogen en het lichaam als de dienaren daarvan.

Theosofie verheldert de geschriften en leringen van religies door hun verborgen betekenis te ontsluiten en aldus de juistheid ervan aan het denkvermogen aan te tonen, zoals de gegrondheid ervan altijd bewezen is in de ogen van de intuïtie.

Leden van de TS bestuderen deze waarheden, en theosofen trachten ernaar te leven. Iedereen die bereid is te studeren, tolerant te zijn, naar het hoogste te streven en volhardend te werken, is welkom als lid. Het is aan elk lid zelf om een ware theosoof te worden.

De missie van de Theosophical Society (Adyar) is:

Het dienen van de mensheid
door het ontwikkelen en verwerkelijken
van een zich steeds verdiepend inzicht
in de eenheid van alle leven, de tijdloze wijsheid
en spirituele zelf-transformatie.

De doeleinden:

Het vormen van een kern van de universele
broederschap der mensheid zonder onderscheid
van ras, geloof, geslacht, kaste of huidskleur.

Het aanmoedigen van de vergelijkende studie
van godsdienst, wijsbegeerte en wetenschap.

Het onderzoeken van onverklaarde natuurwetten en
van de vermogens die in de mens latent aanwezig zijn.

Wilt u deze THEOSOFIA digitaal bekijken?

Scan de QR code hiernaast of ga naar:

www.theosofie.nl/tijdschrift-t/editie-2024/december-2024

